

Årsrapport 2019

R2020:01

Miljö- och klimatnämnden

Göteborgs
Stad

Årsrapport 2019 Facknämnder

Miljö- och klimatnämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Verksamhetsanalys.....	5
2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling.....	5
2.1.1 Viktiga framtidsfrågor.....	6
2.2 Fördjupad analys beträffande ekonomi	7
2.2.1 Analys av årets utfall.....	7
2.2.1.1 Bruttokostnadsutveckling.....	8
2.3 Värdering av eget kapital.....	8
2.4 Utveckling inom personalområdet.....	9
2.4.1 Personalvolym och lönekostnad.....	9
2.4.2 Övrig utveckling inom personalområdet.....	10
2.5 Redovisning av uppdrag ifrån KS/KF som fördelats utanför kommunfullmäktiges budget	12
2.6 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	14
2.6.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	14
2.6.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning	14
2.6.3 Sponsring.....	15
3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget	16
3.1 Kommunfullmäktiges mål/inriktningar	16
3.2 Kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden	16
4 Bokslut.....	18
4.1 Sammanfattande analys	18
4.2 Resultaträkning.....	19
4.3 Balansräkning	20

1 Sammanfattning

Väsentliga händelser

Miljö- och klimatnämnden rapporterar att verksamheten till största del har genomförts enligt beslutad budget för 2019.

Uppdragen från kommunfullmäktige liksom nämndens egna uppdrag till förvaltningen är i de flesta fall klara och återrapporterade till nämnden och kommunfullmäktige, inklusive tre uppdrag som riktats till förvaltningen under 2017 och 2018. Tre uppdrag kommer att presenteras för nämnden på sammanträdet i januari 2020 (utredningen om hur företagsklimatet kan förbättras) respektive mars 2020 (utredningarna om ett nytt miljö- och klimatprogram samt ett stadengemensamt miljöledningssystem). Några är av mer kontinuerlig karaktär och pågår således löpande.

Uppdragen i reglementet har också genomförts enligt sina respektive planer. För att ge några exempel kan nämnas att 97 procent (drygt 6 000 kontroller) av de planerade livsmedelskontrollerna har genomförts. Dessa kontroller har resulterat i närmare 1 000 beslut om att åtgärder ska vidtas. Inom miljöbalkens område har 97 procent av de från Länsstyrelsen övertagna objekten fått ett tillsynsbesök under 2019. Däremot har inte all planerad behovsstyrd tillsyn genomförts. Detta beror på för lite personal, på att händelsestyrd tillsyn som tagit mer tid än förväntat och på att det fanns en eftersläpning av tillsynen från 2018. Planerad miljöövervakning har genomförts enligt plan, med undantag för en planerad ekologisk övervakning. Energi- och klimatrådgivningen som kom till nämnden vid årsskiftet 2018/2019 har också förlöpt enligt plan.

Miljö- och klimatnämnden har under året beslutat om att fastigheten Kronan, som förvaltningen hyr av Higab, ska byggas om. Dels ska det göra grundbevarande och grundförstärkande åtgärder, samtidigt som fuktproblem åtgärdas. Dels ska byggnaden anpassas till aktivitetsbaserade arbetssätt, samtidigt som det ska göras underhållsarbeten.

Verksamhetens utveckling

Under året har den strategiska utvecklingen av verksamheten haft samma fokus som tidigare år, det vill säga att se över och förfina våra arbetssätt. Syftet är att hitta nya effektivare arbetssätt, som gör att vi kan göra så mycket nytta som möjligt, inom ramen för de resurser som vi har till förfogande, för att genomföra vårt huvuduppdrag att skydda människors hälsa och miljön. Samtidigt som medarbetarna är stolta över sitt arbete och känner arbetsglädje. Ett särskilt fokus har under året legat på att ta fram ett evidensbaserat underlag för att utveckla tillsynen och kontrollen så den leder till ett upplevt förbättra företagsklimat i Göteborg. Med detta underlag som bas har ett antal förbättringsaktiviteter igångsatts.

Under året har detta arbete bland annat bedrivits i form av sju strategiska utvecklingsprojekt. Tre av dessa är eller kommer inom kort att avslutas enligt plan, medan fyra kommer fortsätta in i 2020. Ett av dessa är att utveckla nämndens informationshantering. Ett annat handlar om utveckling av planering och uppföljningsprocesserna.

Utveckling inom personalområdet

Förvaltningen har en jämförelsevis låg sjukfrånvaro som under 2019 uppgick till 5,7 procent. Personalomsättningen uppgick under året till 6,6 procent. Vilket är en kraftig nedgång jämfört med 2017 (21 procent) och 2018 (17 procent). Förvaltningen har, trots rådande högkonjunktur, inte haft problem att rekrytera nya medarbetare. Med undantag för under våren då det var svårt att finna kvalificerade sökande till tjänsterna som miljöinspektörer. Detta vände under hösten och alla tjänster var vid årsskiftet tillsatta.

Två strategiska utvecklingsprojekt har genomförts under året med syftet att främja god arbetsmiljö och hälsa. Det ena har handlat om onboardingprocessen och har resulterat i en välstrukturerad process som löper från att ett behov för att rekrytera uppstår fram tills medarbetaren har arbetat sex månader på förvaltningen. Ett annat har handlat om det flexibla arbetslivet, och där har rutiner setts över för att tydliggöra gränserna mellan arbetet och privatlivet, när det gäller till exempel mejlhantering och arbete på annan plats.

På förvaltningsövergripande nivå var resultatet från medarbetarenkäten bättre för 2018 jämfört med 2017. Avdelningen för miljötillsyn hade dock ett fortsatt lågt resultat och där har det under året pågått ett intensivt arbete med att förbättra medarbetarnas förutsättningar att göra ett bra arbete. En ny avdelningschef startade i maj och en ny enhetschef i augusti. De har tillsammans med övriga enhetschefer på avdelningen lett detta arbete.

Den nya modellen för medarbetarsamtal har tillämpats under året. Denna innebär sju samtal per år, med syftet är att öka dialogen mellan medarbetare och närmsta chef och därmed säkerställa kontinuerlig feedback på genomfört arbete och förstärkt planering och prioritering av kommande arbete.

Ekonomi

Miljö- och klimatnämnden redovisar ett ekonomiskt resultat på plus 481 tkr, vilket också blev avvikelser mot budget.

2 Verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling

Miljö- och klimatnämnden rapporterar att verksamheten till största del har genomförts enligt beslutad budget för 2019.

Nedan beskrivs kortfattat den verksamhet som genomförts inom ramen för nämndens reglemente och de uppdrag som nämnden har riktat till förvaltningen. Verksamheten beskrivs uppdelad på de tre verktyg som vi huvudsakligen använder för att bedriva vår kärnverksamhet "*Hämta in kunskap, analysera och skapa syntes*", "*Revision*" och "*Möjliggöra och driva*", samt inom våra stödprocesser. Fördjupad information om resultatet av arbetet finns i bilagorna 1 och 2.

Hämta in kunskap, analysera och skapa syntes

Två obligatoriska miljöövervakningsrapporter som berör luftkvalitet respektive trafikbuller i staden 2018 har presenterades för nämnden. Ekologisk miljöövervakning har genomförts enligt plan med ett undantag för en planerad ekologisk undersökning.

En utredning har genomförts för att genomlys vilka skyldigheter kommunen har när det gäller miljöövervakning och beskriva vilken miljönytta miljöövervakningen leder till. Två utredningar, en om hållbar mat och en om giftfri miljö, har presenterats för nämnden.

Arbetet med att tillgängliggöra data öppet har fortskridit med framförallt fokus på att publicera kartor med information om luftkvalitet, buller och värmepumpstillstånd.

Revision

Livsmedelskontrollen har genomförts enligt produktionsplanen för 2019 där 97 procent av de planerade kontrollerna har gjorts. Utökningen av antalet servicekoordinatorer (från två till fyra) som infördes januari 2019 har fått önskvärd effekt. Effektiviteten i deras arbete har ökat. Nytt för 2019 var att avdelningens samarbetsgrupperna fått specialinriktningar. Detta förändrade arbetssätt har ökat tilliten och stärkt medarbetarnas självständighet. Det har också ökat kompetensen hos medarbetarna inom specialområdena och därmed också kvalitén i inspektionerna. Genom samverkan med andra myndigheter har det hittats oregistrerade verksamheter.

Av de tillsynsobjekt som överlåtits till oss från Länsstyrelsen har 97procent fått tillsynsbesök under 2019 och de som inte fått det har inplanerade besök i januari 2020. Däremot har inte all planerad behovsstyrd tillsyn genomförts. Anledningarna är brist på personal, högre tidsåtgång att hantera händelsestyrd tillsyn, behov för att prioritera eftersatta ärenden för att säkerställa rättssäkerhet samt ett eftersläp i tillsynen från 2018. De senaste åren har avdelningen haft en hög personalomsättning vilket har betytt att kapaciteten har sjunkit och kompetens har försvunnit. Personalomsättningen har sjunkit under 2019, och i januari 2020 är alla tjänster tillsatta. Ett utvecklingsarbete har genomförts för att ta fram en produktionsplan. Detta ska skapa förutsättningar för en bättre planering och uppföljning av verksamheten.

Arbetet med miljödiplomering har genomförts enligt etablerade arbetssätt

Möjliggöra och driva

Uppdraget att ta fram ett programmet för biologisk mångfald är genomfört och beslutat i kommunfullmäktige. Arbetet att ta fram en åtgärdsplan för vatten har påbörjats.

Nämnden har också bidraget i stadens planarbete, med synpunkter på översiktsplan (ÖP) och de två fördjupade översiktsplanerna (FÖP) som varit ute på remiss, samt löpande hantering av program, planer och bygglov.

Uppdragen att koordinera Eurocities miljöforum och stötta stadens medverkan i KIMO, Sverige miljökommuner och Klimatkommunerna har fortskridit enligt plan. Energi och klimatrådgivningen har genomfört sin planerade verksamhet.

Stödprocesser

Nämndens har beslutat om ombyggnation av fastigheten Kronan som förvaltningen hyr av Higab. Miljöförvaltningen har varit i lokalerna sedan 2001, och i den tidsperioden har inget underhåll gjorts. Ombyggnationen syftar till att skapa lokaler som är mer ändamålsenliga och som stödjer en modern, aktivitetsbaserad arbetsplats med en bra arbetsmiljö. Dessutom ska det göras grundbevarande och grundförstärkande arbeten, samt hantera fuktproblem.

2.1.1 Viktiga framtidsfrågor

Det kommunala ändamålet för miljö- och klimatkommittén lyder: *”Miljö- och klimatkommittén utgör stadens myndighetsutövande nämnd inom miljö- och hälsoskyddsområdet och ska driva och samordna stadens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.”* Detta inkluderar således revisionsverksamhet inom livsmedelskontroll, miljötillsyn och miljödiplomering. Det inkluderar också insamlande av data, analys och skapande av syntes genom miljöövervakning, omvärldsbevakning, samt olika typer av utrednings-, utvecklings- och innovationsarbeten. För att klara dessa uppdrag måste förvaltningen ha den senaste expertkunskapen inom våra ansvarsområden, och med denna som stöd möjliggöra och driva på miljö-, klimat- och hälsoskyddsarbetet i staden, med målet att bidra till en hållbar utveckling av Göteborg.

Att sammanställa kunskap, göra analyser av hög kvalitet och skapa syntes är avgörande för framgång i vårt uppdrag. Här behöver förvaltningens förmåga att göra väl grundade analyser och sätta dem i sitt sammanhang utvecklas ytterligare, där vi även behöver utveckla kompetensen inom att nyttiggöra kunskapen på bästa sätt för att bättre kunna driva på och samordna.

Bland de uppdrag som kommunfullmäktige och nämnden har riktat till förvaltningen för 2020 är det några som är mer utmanande än andra:

- Att öka kostnadstäckning på avgiftsbelagda verksamheter, samtidigt som nämnden har fått i uppdrag att införa debitering efter utförd tillsyn och kontroll med mål att öka kundnöjdheten, är en sådan utmaning. För att efterdebitering ska kunna införas kommer det inledningsvis krävas ett utrednings-, planerings- och omställningsarbete. Som exempel kan nämnas att det kommer krävas förändringar av dagens taxa, inklusive beslut i kommunfullmäktige, och en förändrad faktureringsprocess. Det krävs också en information och implementering hos verksamhetsutövare och medarbetare samt förändringar i ärendehanteringssystemet och i våra mallar. Inledningsvis krävs också utredningar av om efterdebitering är förenligt med nuvarande regler. Livsmedelsverket (SLV) anser att så inte är fallet, och att förändringar i svensk lagstiftningar och/eller förordningar måste genomföras. Här pågår dock ett utredningsarbete på SLV. Verksamhetsutövaren ska enligt miljöbalken svara för det allmännas kostnader, och det behöver utredas hur avgiftsunderlaget skulle påverkas och hur ett system med efterdebitering skulle kunna utformas. Här finns det inte något pågående utredningsarbete på Naturvårdsverket, så här kommer det krävas en större insats från förvaltningens sida.

- Uppdraget som syftar till att motverka fusk (oklar bolagsbildning, med mera) kommer också kräva en del utvecklingsarbete när det gäller att hitta effektiva arbetssätt. Det handlar dels om att hitta verksamheterna, men också om att tillämpa de lagstiftningar som vi ska se att de följs på ett rättssäkert och effektivt sätt.
- Styrning och ledning, inklusive implementering, av den nya miljö- och klimatprogrammet kommer bli en utmaning då det innebär en ny struktur för arbetet med miljö- och klimatfrågorna i staden. En central fråga här blir att utveckla arbetssätt som ökar tempot i genomförandet, så att kunskap inom miljö- och klimatområdet som förtroendevalda och tjänstepersoner i staden behöver används i stadens kärnprocesser. Dialoger mellan miljö- och klimatanmännen och andra nämnder och styrelser behöver fortsätta utvecklas. Likaså ska förvaltningens tjänstepersoner i större omfattning skapa plattformar för samverkan där sådana saknas.
- Digitalisering i syftet att öka effektiviteten är också en utmaning. Dels handlar det om att säkerställa att vi deltar aktivt i de initiativ och samarbeten nationellt och inom staden där prioriteringar och utvecklingsarbete sker, och dels handlar det om att finna utrymme för de investeringar som krävs.

Nämnden har för avsikt att utveckla dessa utmaningar och inkludera ytterligare några i samband med verksamhetsnomineringen som ska göras tidig vår 2020.

2.2 Fördjupad analys beträffande ekonomi

2.2.1 Analys av årets utfall

Tkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Intäkter	61 833	68 549	-6 716	54 899	56 258
Kostnader	-137 447	-144 649	7 202	-138 069	-130 059
Finansnetto	-5	0	-5	-3	0
Kommunbidrag	75 200	75 200	0	87 800	76 900
Kommunbidragstillägg	900	900	0	4 050	2 750
Resultat	481	0	481	8 676	5 849
Justering eget kapital	4 176			5 349	2 930
Eget kapital	-9 481			-13 176	-9 849

Intäkter

Intäkterna understeg budgeten med 6 716 tkr men ökade med 6 934 tkr jämfört med föregående år. Den negativa avvikelsen återfinns inom livsmedelskontrollen och miljötillsynen med 1 465 tkr respektive 5 771 tkr. Övriga verksamhetsområden uppvisar en positiv budgetavvikelse på sammanlagt 520 tkr. I intäktsökningen mellan 2018 och 2019 ligger en uppräknad av avgifterna i nämndens taxor, enligt kommunfullmäktiges beslut den 26 april 2018. Taxeavgifterna räknades upp med elva procent (livsmedelslagstiftningen) respektive tretton procent (övrige lagstiftning).

All planerad avgiftsfinansierad miljötillsyn har inte genomförts. Detta beror dels på för få medarbetare på plats, dels på de senaste årens förhållandevis höga personalomsättning. Personalomsättningen, med många rekryteringar av nya

medarbetare som följd, har medfört att introduktion av ny personal har prioriterats framför att bedriva behovsprioriterad tillsyn.

En liten del av den styrda årsavgiftsfinansierade tillsyn som skulle ha gjorts 2019 gjordes inte. Den görs istället i januari 2020.

I övrigt har nämndens verksamhet, i allt väsentligt, genomförts enligt plan.

Sammantaget finansierades 45 procent av nämndens kostnader med intäkter, att jämföra med budgetens 47 procent.

Personalkostnader

Personalkostnaderna understeg budgeten med 2 807 tkr. Den största avvikelsen, 1 685 tkr, återfinns inom miljötillsynen. Den relativt höga personalomsättningen medförde att några tjänster var vakanta under viss tid, vilket resulterade i lägre kostnader än budgeterat. Jämfört med 2018 ökade dock personalvolymen och därmed personalkostnaderna. Volymökningen och den årliga löneöversynen gav en sammanlagd personalkostnadsökning på 10 458 tkr.

Övriga verksamhetskostnader

De övriga verksamhetskostnaderna understeg budgeten med 4 395 tkr. Årets första prognoser indikerade ett negativt helårsresultat. För att förhindra ett sådant bromsades bland annat digitaliseringsåtgärder och köp av konsulttjänster, exempelvis för genomförande av en ekologisk undersökning.

Kommunbidrag

I samband med att stadens energi- och klimatrådgivning fördes över från nämnden för konsument- och medborgarservice till miljö- och klimatnämnden omfördelades kommunbidrag om 900 tkr till miljö- och klimatnämnden, därav kommunbidragstillägget. Beslutet om omfördelningen fattades av kommunstyrelsen den 27 februari 2019.

Resultat

Nettokostnaderna landade på 74 719 tkr. Med ett kommunbidrag på 75 200 tkr blev resultatet 481 tkr, vilket också blev avvikelsen mot budget.

2.2.1.1 Bruttokostnadsutveckling

	2019	2018	2017
Bruttokostnadsutveckling i procent	-0,5	6,2	12,8

Den huvudsakliga förklaringen till skillnaderna mellan åren är att 2017 och 2018 hade miljö- och klimatnämnden miljöstimulansmedel om 8,7 respektive 10,6 miljoner kronor. Miljöstimulansmedlen fördelades ut till andra nämnder. Några sådana medel fanns inte i nämndens budget för 2019. Om miljöstimulansmedlen exkluderas ökade bruttokostnaderna med 7,9 procent mellan 2018 och 2019. Till allra största del utgjordes ökningen av en personalkostnadsökning.

2.3 Värdering av eget kapital

Miljö- och klimatnämnden omsätter cirka 150 miljoner kronor om året. Enligt stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning bör nämndens egna kapital ligga inom intervallet nio till elva miljoner kronor. Vid utgången av 2019 uppgick det egna kapitalet till 9 481 tkr.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas.

Nämndens myndighetsutövning (livsmedelskontroll och miljötillsyn) finansieras till stor del med avgifter enligt fastställda taxor. En tänkbar risk är att kontroll- och tillsynsavgifter av olika anledningar inte kan debiteras i budgeterad omfattning, vilket skulle innebära att personalkostnader behöver finansieras med eget kapital. Kostnaden (lönekostnader och OH) för en årsarbetare beräknas schablonmässigt till cirka en miljon kronor. Nämnden bedömer att det behövs en reserv på ett par miljoner kronor för att möta den risken.

Nämnden har i kommunfullmäktiges budget för 2020 fått i uppdrag att införa debitering efter utförd tillsyn och kontroll istället för som nu där vissa delar debiteras i förskott. En sådan efterhandsdebitering skulle kunna medföra lägre avgiftsintäkter, åtminstone initialt.

Kostnader för intensifierad verksamhetsutveckling, inklusive ökad digitalisering, och lokalförändringar/-förbättringar för att stimulera nya och effektivare arbetsätt pågår och kan komma att kräva finansiering genom ianspråktagande av eget kapital. De största ekonomiska riskerna är kopplade till framtida lokalbehov, både vad avser utrymme och utformning.

Den del av nämndens uppdrag som inte är lagstyrda kan variera över tid, i inriktning och i omfattning. För att kunna hantera dessa variationer behöver det finnas en viss flexibilitet i förvaltningens organisation. Nämnden kan komma att behöva hantera omställningar och kostnader som är förenade med dessa.

Mot bakgrund av ovanstående anser miljö- och klimatnämnden att det nuvarande egna kapitalet, som uppgår till 9 481 tkr efter 2019 års resultat, ligger på en rimlig nivå. Därför sker ingen återredovisning.

2.4 Utveckling inom personalområdet

2.4.1 Personalvolym och lönekostnad

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Lönekostnad exkl arvoden	78 168	70 441	64 632
Arbetad tid (årsarbetare)	181,7	172,8	161,1
Lönekostnad per årsarbetare	430,2	407,6	401,2

Av tabellen ovan framgår att personalvolymen har ökat de senaste åren. Ökningen under 2019 har varit dryga fem procent. En anledningen är ett utökat behov tillsyn och kontroll samt granskning av program och planer för stadsutveckling i ett växande Göteborg. En annan anledning är att nämnden fått nya uppdrag.

På avdelningen för miljötillsyn har det under 2019 skett en expansion, med sex tjänster som inspektörer. Verksamhetsstödet har utökat med fyra tjänster inom registraturen och en verksamhetscontroller. Utökningen i registraturen är en direkt konsekvens av ökad omfattning av miljötillsynen och livsmedelskontrollen de senaste åren. Överföringen av energi- och klimatrådgivningen från nämnden för konsument- och medborgarservice till miljö- och klimatnämnden har betytt en utökning med fem tjänster. En expansion har även skett med två planeringsledare i uppdraget "Förbättrat företagsklimat".

En jämförelse med bokslut 2018 visar att lönekostnaden per årsarbetare har ökat med 5,5 procent. Detta är resultatet av den årliga löneöversynen samt nyrekryterad personal i högre lönelägen.

2.4.2 Övrig utveckling inom personalområdet

Personalomsättning

Personalomsättningen var 2019 6,6 procent, vilket är en betydande minskning jämfört med 2018 då den var 16,6 procent och 2017 då den var 21 procent. Förvaltningen bedömer att en normal personalomsättning i en kompetensintensiv verksamhet som vår bör ligga mellan tio till femton procent, för att få ett passande inflöde av ny kompetens. Under 2019 har vi klarat inflödet av ny kompetens genom att verksamheten expanderat med nya tjänster som är tillsatta med kompetenta medarbetare.

Sjukfrånvaro

Ack sjuk % Dec 2019	1-14 dgr	15- dgr	Ack sjuk % Dec 2018	Ack sjuk % Dec 2017	Förändring tot föreg år
5,7	2,1	3,6	5,6	5,6	0.1

Vi har arbetat aktivt med rehabilitering och ohälsa, genom att vi snabbt satt in direkta åtgärder av företagshälsovården till medarbetare, så har detta bidraget till att vi har behållit vår låga sjukfrånvaro. Detta till trots att vi vet att den upplevda stressen bland medarbetarna har ökat. Andra aktiviteter som vi bedömer också har haft en positiv effekt och minskar sjukfrånvaron är möjligheten för medarbetarna att använda personalstödet Falck Healthcare och tillämpningen av vår rutin "Att arbeta på annan plats".

Uppföljning och analys av sjukfrånvaron görs på förvaltnings- och avdelningsnivå vid varje sammanträde i förvaltningens samverkansgrupp (FSG). HR har kontinuerliga avstämningar med chefer för att stödja både med förebyggande åtgärder och i rehabiliteringsprocessen.

Plan för arbetsmiljö och hälsa

Uppföljning av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete genomfördes i april tillsammans med skyddsombuden. Resultatet av uppföljningen, som presenterades i FSG, visar att vi har en god systematik i vårt arbetsmiljöarbete.

En uppföljning av hur samverkansavtalet fungerar vid förvaltningen genomfördes i juni. Arbetsgivaren och de fackliga organisationerna var överens om att samverkansdialogen har utvecklats på ett positivt sätt under det senaste året och att samverkan fungerar bra vid förvaltningen.

Analys av och arbetet med resultatet av medarbetarenkäten samt resultaten från de frågor som vi ställer löpande i arbetsmiljöappen har genomförts på alla avdelningar. Arbetet har utmynnats i en plan för arbetsmiljö och hälsa för varje avdelning. Alla avdelningar redovisar två gånger per år i FSG, augusti och januari, sitt arbetsmiljöarbete och hur de arbetar med att genomföra arbetsplatsträffar (APT) efter samverkansavtalets intentioner.

Flexibelt arbetslivprojektet är avslutat. Målet med projektet var att skapa samsyn kring vad som är utmaningarna i det flexibla arbetslivet när tekniken gör det möjligt att jobba när som helst och var som helst. Ett förbättringsarbete har genomförts och klargöranden på flera punkter har formulerats för inkludering i förvaltningens rutiner. Resultatet av projektet har presenterats på APT med fokus på klargörande av de reviderade rutinerna.

Under september månad så har HR och skyddsombuden för Vision och Saco varit med på alla APT för att ge information om Lisa, vårt IT-stöd för anmälan av tillbud och arbetsskador. Det har handlat om vad, hur och varför medarbetarna ska rapportera arbetsskador och tillbud.

Under oktober och november har "Vi-dokumentet" och kränkande särbehandling varit en fråga som arbetats med på alla APT.

Plan för kompetensförsörjning

Den nya modellen med sju medarbetarsamtal per år är implementerad. Vi bedömer att medarbetarnas möjlighet att få kontinuerlig feedback från sin närmaste chef är viktig och detta arbetssätt ska säkerställa att medarbetarens kompetens kommer till användning på bästa sätt, samtidigt som målbilden förtydligas och därmed ökar den personliga tillfredsställelsen med arbetet.

Vi har som regel inte haft svårigheter att rekrytera medarbetare med den kompetens som krävs för att kunna göra ett bra arbete vid förvaltningen. HR gör kontinuerligt en omvärldsbevakning inom området rekrytering, dels för att se att vi arbetar efter de aktuella arbetssätten och för att säkerställa att vi når ut med våra annonser.

Förvaltningen arbetar i linje med stadens modell för kompetensbaserad rekrytering. HR säkerställer att cheferna har den kompetensen och att frågor kring våra förhållningsätt och mänskliga rättigheter finns med under hela rekryteringsprocessen. En rutin för att förenkla, förtydliga och kvalitetssäkra rekryteringsprocessen av chefer och andra strategiskt viktiga tjänster har tagits fram och har presenterats på FSG.

Onboardingprojektet är avslutat och en slutrapport har tagits fram. Fokus för onboardingprojektet har varit att medarbetare ska känna sig välkomna och snabbare komma in i sitt nya arbete. De förändringar vi har genomfört har skapat en ökad tydlighet samtidigt som vi effektiviserat och förenklat förvaltningens process. Många små förändringar har bidragit till att skapa en effektivare och bättre introduktion till förvaltningen.

Att driva utvecklingen av onboarding i projektform har varit mycket bra. Det var bra att samla den kompetens som behövdes och gav ett större tryck i själva arbetet. Den forskning och statistik vi har tagit del av under projekts gång understryker vikten av att ha en strukturerad och formaliserad onboardingprocess. Fokus på projektet har varit förvaltningsövergripande. Under 2020 kommer HR att samordna och kvalitetssäkra avdelningarnas onboardingprocess med förvaltningens.

En analys med fokus på nuvarande sakkompetenser och framtida förväntade kompetensbehov pågår i avdelningarnas ledningsgrupper. Syftet är att identifiera framtida kompetensbehov i förhållande till befintlig kompetens.

Att arbeta enligt metoden "Motiverade samtal" är en kompetensutvecklingsinsats som medarbetarna erbjuds under hösten 2019 och i början på 2020. En utvärdering och analys kommer att genomföras efter utbildningens genomförande.

Att följa upp varför medarbetare slutar vid miljöförvaltningen är viktigt för att säkerställa vår långsiktiga kompetensförsörjning i syfte att vi tillsammans kan leverera av hög kvalitet gentemot vårt uppdrag. HR genomför strukturerade avgångssamtal med syftet att säkerställa att både positiva och negativa erfarenheter tas tillvara. Resultatet av samtalen och den efterföljande analysen används i den fortsatta utvecklingen av förvaltningen. Syftet med avgångssamtalen är således att få tillgång till underlag och att få en bild av varför medarbetare vid miljöförvaltningen väljer att avsluta sin anställning hos oss.

I rapporten för avgångsamtal 2019 framgår att det vanligaste skälet till att medarbetare väljer att lämna miljöförvaltningen är att medarbetarna vill söka nya utmaningar hos andra arbetsgivare, ofta kombinerat med ett väldigt spännande erbjudande eller en flytt till annan ort. Vi ser återigen i avgångssamtalen att miljöförvaltningen överlag upplevs som en bra arbetsplats där man som medarbetare har stor frihet och stor möjlighet att påverka och få göra nytta.

Plan för likabehandling

Avdelningarna arbetar med att öka normmedvetenheten på olika sätt bland annat genom att arbete utifrån vårt "Vi-dokument". Vi-dokumentet är våra spelregler kring vad som gäller för medarbetarskapet och ledarskapet vid förvaltningen och har sin utgångspunkt i stadens fyra förhållningssätt.

HR har tagit fram ett stödmaterial till APT för att arbeta med de sju diskrimineringsgrunderna och normmedvetenhet.

Vid introduktion informeras medarbetarna om innehållet i vår likabehandlingsplan. Likabehandlingsplanen har också kommunicerats via intranätet till alla medarbetarna samt genom dialog kring likabehandling som har förts i ledningsgrupperna samt på APT.

HR säkerställer kontinuerligt att frågor kring våra förhållningssätt och mänskliga rättigheter finns med under rekryteringsprocesserna av nya medarbetare och chefer.

Varje år i augusti går HR igenom sina nya rutiner utifrån ett jämlikhetsperspektiv och använder metoden som går under namnet WPR ("What's the problem represented to be")

Förvaltningen arbetar med att få en ökad mångfald både på kort och lång sikt genom att vi tar emot nyanlända med kompetens inom vårt sakområde, men som inte fullt ut behärskar svenska ännu. Under 2019 har vi inte tyvärr inte kunnat prioriterat detta uppdrag.

En utförligare beskrivning av ovanstående finns i bilaga 1 Uppföljning av uppdrag, planer och projekt 2019. Ytterligare fördjupning kommer att finnas i HR:s uppföljningsrapport för arbetet under 2019. HR rapporten planeras att kunna presenteras för nämnden i mars 2020.

2.5 Redovisning av uppdrag ifrån KS/KF som fördelats utanför kommunfullmäktiges budget

Uppdrag till nämnd/styrelse	Välj Status - enligt anvisning	Kommentar - enligt anvisning
<p>KF Kommunfullmäktige uppdrar - Byggnadsnämnden, Älvstranden Utveckling AB, Grefab samt Miljö- och Klimatnämnden att - ta fram fler båtplatser i enlighet med Motionen från Hampus Magnusson (m) och Axel Josefsson (m)</p> <p>Från 2016</p> <p>riktas till Byggnadsnämnden, Miljö- och klimatnämnden, GREFAB och klusterbolag Higab AB</p>	<p>✓ Avslutad</p>	<p>Miljö- och klimatnämndens del i uppdraget var att belysa miljöaspekterna, vilket nämnden gjorde den 22 mars 2016.</p> <p>Kommunfullmäktige förklarade uppdraget fullgjort 2018-04-26.</p>

<p>KF MoKN- och klimatnämnden får i uppdrag att för Göteborgs Stads räkning bedöma och anta utmaningarna inom Fossilfritt Sverige</p> <p>Från 2017</p> <p><i>riktas till Miljö- och klimatnämnden</i></p>	<p>▶ Pågående</p>	<p>Uppdraget har i dagsläget inget slutdatum, utan är ett uppdrag som ska göras löpande. Miljö- och klimatnämnden fortsätter att för Göteborgs Stads räkning bedöma och anta utmaningarna inom Fossilfritt Sverige. Vi har antagit transportutmaningen och vi avvaktar beslut angående uppdraget om att göra stadens fordonsflotta fossilfri för att därefter ta ställning till tjänstebilsutmaningen inom Fossilfritt Sverige.</p>
<p>KF Miljö- och klimatnämnden får fortsatt ansvar för uppföljningen av detta program och för samordningen av den kommande omarbetningen för åtgärdsprogram mot buller 2024–2028, samt den föreskrivna redovisningen till Naturvårdsverket</p> <p><i>Riktas till Miljö- och klimatnämnden</i></p>	<p>▶ Pågående</p>	<p>Uppdraget kommer att slutredovisas under 2023. Åtgärdsprogrammet började gälla den 1 januari 2019. Under året har vi bland annat genomfört en ljudmätning i Slottsskogen, beräknat möjliga skyddsåtgärder på förskolegårdar som är högt bullerexponerade från statliga vägar samt medverkat i ett externtfinansierat projekt som handlar om elektrifieringen av busslinje 60.</p> <p>Två bullernätverksträffar under ledning av miljöförvaltningen har genomförts med syfte att samverka stadengemensamma bullerfrågor.</p>
<p>KF Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att revidera Göteborgs klimatstrategiska program utifrån målet om 1,5-graders uppvärmning i samband med revidering av miljöprogrammet. Revideringen ska inkludera att Göteborgs Stad ska ha lokala transporter som är fossilfria 2030, och att hela Göteborgs Stads fordonsflotta är fossilfri senast 2023.</p> <p><i>KF 2019-03-28 §18</i> <i>Riktas till miljö- och klimatnämnden</i></p>	<p>▶ Pågående</p>	<p>Hanteras inom ramen för uppdraget att "Ta fram ett nytt miljö- och klimatprogram". Detta genomförs i samverkan med stadsledningskontoret. Se mer information i bilaga 1.</p>
<p>KF Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att revidera Göteborgs klimatstrategiska program utifrån målet om 1,5-graders uppvärmning i samband med revidering av miljöprogrammet.</p> <p><i>KF 2019-03-28 §19</i> <i>Riktas till miljö- och klimatnämnden</i></p>	<p>▶ Pågående</p>	<p>Hanteras inom ramen för uppdraget att "Ta fram ett nytt miljö- och klimatprogram". Detta genomförs i samverkan med stadsledningskontoret. Se mer information i bilaga 1.</p>
<p>KF Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att följa upp Göteborgs Stads program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster</p> <p><i>KF 2019-09-12 §35</i> <i>Riktas till miljö- och klimatnämnden</i></p>	<p>— Ej påbörjad</p>	<p>Programmet som beslutades under 2019, går i 2020 in i det nya miljö- och klimatprogram och kommer följas upp inom ramen för det programmet.</p>

KF Business Region Göteborg AB — Ej påbörjad
får i uppdrag att i samverkan med Miljö- och klimatnämnden och akademien formulera och följa upp kvantifierbara åtaganden som kraftigt och skyndsamt ökar klimatnyttan.

KF 2019-12-10 §19

2.6 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.6.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Nämnden bedömer att systemet för styrning, uppföljning och kontroll i allt väsentligt fungerar bra. Bedömningen utesluter dock inte att det finns utrymme för fortsatt utveckling och förbättring inom vissa områden.

Kultur

Förhållningssätt, regelverk och överenskomna arbetssätt följs. Det finns en medvetenhet om situationer där det finns risk för oetiskt eller oönskat beteende. Åtgärder vidtas för att minska risken för att sådana situationer uppstår. Det råder ett gott kommunikativt klimat i organisationen, principen om tidig och öppen dialog tillämpas.

Planering och uppföljning

Nämnden får varje månad relevant information för att kunna ta sitt ansvar i planeringen av verksamheten. Organisationen har systematiska arbetssätt för att identifiera och ta hänsyn till behov och förväntningar hos dem verksamheten riktar sig till. Uppföljningen fokuserar på det som är väsentligt för att bedöma måluppfyllelse och förmåga att utföra grunduppdraget. Organisationen arbetar systematiskt med planering, genomförande, uppföljning och utveckling.

Riskbaserad styrning

Ledningen arbetar aktivt med riskhantering och har sammanställt en samlad riskbild, som också beskriver hur riskerna hanteras. Utifrån den samlade riskbilden med identifierade åtgärder har en intern kontrollplan tagits fram.

Åtgärder och förbättringsarbete

Avvikelse och brister hanteras utan dröjsmål. I förbättringsarbetet analyseras brister och problem för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstår. Förbättringsarbete och verksamhetsutveckling bedrivs bland annat utifrån behov och upplevelser hos dem verksamheten riktar sig till.

2.6.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning

Miljö- och klimatnämnden har under 2019 genomfört en särskild satsning på att identifiera vad som krävs för att förbättra företagsklimatet inom ramen för nämndens arbete. Det vill säga inom miljötillsyn och livsmedelskontroll. I uppdraget ingick att på ett oberoende sätt analysera varför vissa verksamhetsutövare inte är nöjda med den tillsyn och kontroll som de får, och att analysera vilka möjligheter det finns för att förbättra relationen.

Slutsatserna av analysen är att kulturen på arbetsplatsen, med en grundläggande trygghet och tillit, är den enskilt viktigaste faktorn för att förbättra företagsklimatet. När vi är trygga i våra roller, arbetslag, vår organisation och med vårt uppdrag sprider vi

denna trygghet vidare till de personer vi möter utanför vår organisation. Tillitsfulla relationer driver utvecklingen framåt genom att skapa ansvarstagande åt båda håll. Företagsklimat handlar bland annat om förmåga hos offentlig sektor att utvecklas i takt med samhällets utveckling och utifrån verksamhetsutövarens behov. Med dessa slutsatser som grund har åtgärder och aktiviteter genomförts som utgått från de fem övergripande rekommendationer som analysen resulterade i:

- En tillitsfull innovationskultur med kunden i fokus
- Dialog bygger på förtroende
- Ledarskap, medarbetarskap och ”kundskap”
- Effektiva processer
- Ett långsiktigt arbete med företagsklimatet – ett gemensamt ansvar

Eftersom arbetet handlar om långsiktiga förändringar, där kultur och attityd är grundläggande är det omöjligt att mäta om det ännu skett någon förändring. Det är dock att förvänta att vi tar oss i rätt riktning och kommer att se mätbara resultat i framtiden, förutsatt att vi fortsätter på den inslagna vägen och genomför de rekommendationer som finns i utredningen.

Utveckling kommer fortsatt följas med mätningar av nöjd kund index (NKI), där vi löpande följer upp och analyserar resultaten, sätter in lämpliga förbättringsåtgärder och kommunicera med verksamhetsutövarna.

2.6.3 Sponsring

Miljö- och klimatnämnden har inte fattat något beslut om sponsringsåtaganden.

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Kommunfullmäktiges mål/inriktningar

Av de 16 mål ska ses som en inriktning i Göteborgs Stads budget för 2019 har miljö- och klimatnämndens arbete under 2019 huvudsakligen bidraget till att sex av dessa (se nedan) kommer att nås. Mindre bidrag finns också till de andra målen.

Göteborg:

- är en företags- och tillväxtvänlig stad
- är en trygg, säker och ren stad
- är en stad fri från diskriminering där mänskliga rättigheter är självklara
- livsmiljö är hållbar
- Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor
- Stads budget är i balans

Nämnden har styrt sitt arbete genom att rikta 26 uppdrag till förvaltningen. Den har beslutat om sju planer som skulle genomföras under 2019. Resultatet av detta arbete presenteras i bilaga 1. Nedan presenteras några exempel på genomfört arbete som förvaltningen bedömer är av extra vikt.

- Nämnden utrett hur miljötillsynen och livsmedelskontrollen kan bidra till ett förbättrat företagsklimat. Utredningen kommer att presenteras för nämnden den 28 januari 2020.
- Nämnden har bedrivit tillsyn och kontroll med syfte att minska risken för att medborgare och miljön utsätts för ohälsosamma livsmedel och ohälsosam exponering för rök, förorenad luft, buller, höga ljudnivåer, miljögifter, plaster, etcetera. Men också för att hitta fuskande verksamheter med målet att säkerställa lika konkurrensvillkor.
- Nämnden har arbetat med att ta fram ett nytt miljö- och klimatprogram och ett stadengemensamt miljöledningssystem. Resultatet av dessa båda styrningsuppdrag kommer att presenteras för nämnden i mars 2020.
- Nämnden har bidraget till stadsutvecklingen med sin expertkunskap, via remissvar, och med flera. Såväl remissvar som utredningar syftar till att ge evidensbaserade underlag för politiska beslut.
- Förvaltningen har haft ett aktivt utvecklingsarbete för att utveckla medarbetarnas möjligheter att göra ett bra jobb med arbetsglädje. Exempelvis sju medarbetarsamtal per år, ny process för onboarding, aktiviteter kring tillämpning av förhållningssätt, med mera.

3.2 Kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden

Uppdrag från kommunfullmäktiges budget	Har uppdraget genomförts? JA/Nej. Om inte ge en kort kommentar om orsak och eventuellt till vilken del uppdraget har genomförts
Stadens nämnder och bolag ges i uppdrag att erbjuda praktikplatser och olika former av sommarjobb till unga	Ja, under året har förvaltningen haft tolv praktikanter från olika universitetsutbildningar. Fyra studenter hade jobb under sommaren, liksom två kommunsommarjobbare.
Kommunstyrelsen och Miljö- och klimatnämnden ges i uppdrag att justera och uppdatera stadens miljöprogram	Nej, ännu inte genomfört men på god väg att genomföras. Ett omfattande förändring av format och innehåll i stadens miljöprogram har genomförts under 2019, med syfte att utveckla ett nytt mer effektivt miljö-

Uppdrag från kommunfullmäktiges budget	Har uppdraget genomförts? JA/Nej. Om inte ge en kort kommentar om orsak och eventuellt till vilken del uppdraget har genomförts
	<p>och klimatprogram. Programmet utvecklas med utgångspunkt i de olika uppdrag vi haft som i övrigt relaterar till arbetet. Starkt fokus har legat på att utveckla ett program som tydligt bidrar till att öka takten i genomförandet.</p> <p>Inom ramen för arbetet med uppdraget har en enklare utvärdering av hur nuvarande miljömål fungerar i staden genomförts. Externt konsultstöd har upphandlats som bidragit med miljöutredningar och omvärldsbevakning.</p> <p>Centralt i arbetet med uppdraget har varit att genomföra det med hjälp av kunskap som kollegor i staden har. Cirka 200 personer har varit involverade i workshops och olika former av möten under hösten 2019 med syfte att bidra till utvecklingen av nytt miljö- och klimatprogram.</p>
Miljö- och klimatnämnden ges i uppdrag att utreda behov och kostnad av ett utökat hämtningsintervall vid återvinningsstationer	Ja. Uppdraget slutredovisades för nämnden den 24 september 2019 , varefter det skickades vidare till kommunfullmäktige.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

Intäkter

Taxor och avgifter

Avgiftsintäkterna inom livsmedelskontrollen och miljötillsynen understeg budgeten med sammanlagt 7 571 tkr. På grund av bland annat underbemanning har all planerad tillsyn inte genomförts, vilket har fått till följd att färre timmar än planerat har debiterats.

Livsmedelskontrollens kostnader finansierades till 73 procent med intäkter, jämfört med budgetens 75 procent. Miljötillsynens kostnader finansierades till 54 procent med intäkter, jämfört med budgetens 63 procent. Målsättningen är att höja kostnadstäckningsgraden väsentligt kommande år.

Bidrag

Bidragen, främst från statliga verk och myndigheter, delfinansierar nämndens medverkan i olika projekt samt nämndens energi- och klimatrådgivning.

Försäljning av verksamhet

Posten utgörs till största delen av intäkter i nämndens miljödiplomeringsverksamhet.

Kostnader

Personalkostnader

2019 omfattade personalvolymen 181,7 årsarbetare, vilket innebar en ökning med 8,9 årsarbetare jämfört med 2018. Personalkostnaderna ökade med 10 458 tkr.

Lönekostnaden per årsarbetare ökade med 5,5 procent, främst beroende på rekrytering av nya medarbetare i högre lönelägen, men också på den årliga löneöversynen.

Inför 2019 planerades en större personalvolymökning än vad utfallet visar. Trots omfattande rekrytering förblev vissa tjänster vakanta, vilket resulterade i att personalkostnaderna blev 2 807 tkr lägre än budgeterat.

Övriga verksamhetskostnader

De största posterna utgörs av lokalhyra, IT-tjänster (till största delen kommungemensamma tjänster), konsulttjänster och leasing.

De övriga verksamhetskostnaderna understiger budgeten med 4 395 tkr. Årets första prognoser indikerade ett negativt helårsresultat. För att förhindra ett sådant bromsades bland annat digitaliseringssatsningar och köp av konsulttjänster, exempelvis för genomförande av en ekologisk undersökning.

Resultat

Det samlade resultatet blev 481 tkr.

Eget kapital

I och med årets resultat ökade nämndens egna kapital till 9 481 tkr.

4.2 Resultaträkning

Resultaträkning

Resultaträkning, belopp i tkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter					
Taxor och avgifter	53 829	61 400	-7 571	48 720	48 598
Bidrag	4 276	4 336	-60	2 564	1 484
Försäljning av verksamhet	3 712	2 812	900	3 593	6 115
Övriga intäkter	16	0	16	22	61
Summa verksamhetens intäkter	61 833	68 549	-6 715	54 899	56 258
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader					
Löner och arvoden	-78 869	-80 801	1 932	-71 359	-64 942
Sociala avgifter och pensionskostnader	-30 732	-31 607	875	-27 784	-25 155
Summa personalkostnader	-109 601	-112 408	2 807	-99 143	-90 097
Övriga verksamhetskostnader					
Lokalkostn, fastighetservice och energi	-6 820	-6 805	-15	-6 201	-6 252
Övriga verksamhetskostnader	-21 026	-25 436	4 410	-32 725	-33 710
Summa övriga verksamhetskostnader	-27 846	-32 241	4 395	-38 926	-39 963
Summa verksamhetens kostnader	-137 447	-144 649	7 202	-138 069	-130 059
Verksamhetens nettokostnader	-75 614	-76 100	487	-83 170	-73 801
Kommunbidrag					
Kommunbidrag	75 200	75 200	0	87 800	76 900
Kommunbidrag, tillägg	900	900	0	4 050	2 750
Summa kommunbidrag	76 100	76 100	0	91 850	79 650
Finansnetto	-5	0	-5	-3	0
Resultat	481	0	481	8 676	5 849

4.3 Balansräkning

Balansräkning, belopp i tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar	3 506	2 574	3 796
Övriga kortfristiga fordringar	18 676	31 342	22 265
Interimsfordringar	2 244	2 699	6 632
Kassa och bank	1 206	1 558	7 055
Summa tillgångar	25 632	38 173	39 748
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Ingående eget kapital	-13 176	-9 849	-6 930
Justering eget kapital	4 176	5 349	2 930
Årets resultat	-481	-8 676	-5 849
Summa eget kapital	-9 481	-13 176	-9 849
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	-5 494	-4 288	-5 542
Övriga kortfristiga skulder	-6 266	-17 562	-19 590
Interimsskulder	-4 391	-3 147	-4 767
Summa kortfristiga skulder	-16 151	-24 997	-29 899
Summa eget kapital och skulder	-25 632	-38 173	-39 748

Uppföljning av uppdrag, planer och projekt 2019

2020-01-31

Dokumentnamn: Uppföljning av uppdrag, planer och projekt 2019			
Beslutad av: Miljö- och klimatnämnden	Gäller för: [Text]	Diarienummer: 2019–18958	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: Rapport	Giltighetstid: [Giltighetstid]	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: Hans Kjellstenius
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

1 Uppdrag.....	5
1.1 Skyldigheter inom miljöövervakningen	5
1.2 Tillgängliggöra data öppet och enkel.....	5
1.3 Rapportering till nämnden	6
1.4 Utveckla miljörapporten.....	6
1.5 Klimatmålet – fokusera på de kommunala verksamheterna	7
1.6 Stärka de ekonomiska styrmedlen	7
1.7 Kunskapsnav för Göteborgs Stads egna verksamheter.....	7
1.8 Samla erfarenheter från omvärlden.....	7
1.9 Utvärdera effekter av remisser och detaljplanearbete	8
1.10 Utveckla mätbara indikatorer.....	8
1.11 Kemikalier i kommunens förskolor	9
1.12 Tillsynen ska stötta stadens mål att öka byggtakten.....	10
1.13 Tydlig kommunikation	10
1.14 Analysera kundnöjdhet.....	10
1.15 Föra in miljöperspektivet i stadens utvecklingsprojekt	11
1.16 Utveckla hanteringen av dagvatten	12
1.17 Implementering av ett stadenövergripande miljöledningssystem	12
1.18 Utveckla miljöindikatorer	13
1.19 Sätta målvärden för indikatorer	13
1.20 Plan för insamling och sortering av avfall	13
1.21 Ta fram en åtgärdsplan för god vattenstatus i Göteborg.....	14
1.22 Utveckla planerings- och uppföljningsprocessen.....	14
1.23 Nöjd medarbetarindex ska öka.....	14
1.24 Praktikplatser och sommarjobb	15
1.25 Justera och uppdatera stadens miljöprogram.....	15
1.26 Utökad hämtningsintervall vid återvinningsstationer.....	16

2 Tidigare (kvarstående) uppdrag	17
2.1 Program för biologisk mångfald.....	17
2.2 Förstudie giffri miljö.....	17
2.3 Hållbar mat i Göteborg.....	17
2.4 God vattenstatus i Göteborg	18
3 Uppföljning av separata planer	19
3.1 Plan för livsmedelskontrollen	19
3.2 Plan för miljötillsynen	19
3.3 Miljöövervakningsplan.....	20
3.4 Plan för arbetsmiljö och hälsa	20
3.5 Plan för kompetensförsörjning.....	21
3.6 Plan för likabehandling.....	23
3.7 Intern kontrollplan	24
4 Uppföljning av externfinansierade projekt.....	29
4.1 Stadslandet Göteborg	29
4.2 Luft och Vatten – Internet of Things (LoV-IoT)	29
4.3 Kartläggning och skydd av marina ansvarsbiotoper	29
4.4 Minskat marint skräp.....	30
4.5 Viable Cities – Liquid roadmap och Knowledge sharing	30
4.6 Mistra Sustainable Consumption.....	31
4.7 Climate-KIC – CELSIUS 2.0	31
4.8 Demonstrationsprojekt LCA-beräkningar	31
4.9 SCOREWater	31
4.10 Klimatneutrala Göteborg 2030	32
4.11 Go:Innovation fas 3.....	32
4.12 Greengov.....	32
5 Uppföljning av förvaltningsinterna utvecklingsprojekt	33
5.1 Aktivitetsbaserad arbetsplats	33
5.2 Säker informationshantering	33
5.3 Processkartläggning	33
5.4 GIS	33
5.5 Ärendehanteringssystemet	34
5.6 Planering och uppföljning.....	34
5.7 Onboarding	34

5.8 Flexibelt arbetsliv	35
5.9 Motiverande samtal.....	35
5.10 Förbättrat företagsklimat	35

1 Uppdrag

I miljö- och klimatnämndens budget för 2019 riktade nämnden 26 uppdrag till miljöförvaltningen. Nedan presenteras resultaten av dessa uppdrag, samt en statusuppdatering huruvida de är genomförda, pågår kontinuerligt eller när de förväntas att avslutas och rapporteras till nämnden.

1.1 Skyldigheter inom miljöövervakningen

Se över vilka uppgifter inom miljöövervakningsplanen som kommunen har skyldighet att genomföra, samt vilken miljönytta som övervakningen ger i förhållande till kostnaden eller alternativa indikatorer.

I arbetet med uppdraget har ”miljönytta” tolkats som vad övervakningen kostar i relation till vilka effekter den indirekt har för skyddet av människors hälsa och miljön, nu och i framtiden.

Resultatet från uppdraget presenterades för miljö- och klimatnämnden på sammanträdet den 17 december 2019. Då antecknade informationen och uppdraget förklarades som fullgjort.

Rapporten presenterade tre alternativa scenarion för den kommande miljöövervakningsplan:

1. Kommunens skyldigheter – det lagen kräver
2. Kommunens skyldigheter plus uppföljning av miljöläget i staden/stadens behov
3. Miljöövervakning för största möjliga nytta för miljön och människors hälsa

Inom det fortsatta arbetet med att ta fram ett nytt miljö- och klimatprogram och ett stadengemensamt miljöledningssystem behöver det skapas en smidig, samlad och enhetlig process för uppföljning samt att säkra att resultatet av uppföljningen är tillgängligt och utgör ett stöd för verksamheterna. För att åstadkomma detta ser man också ett behov av en staden-gemensam strategi för data-hantering på miljöområdet och ett framtagande av staden-gemensam miljöövervakningsplan.

Status: uppdraget är genomfört.

1.2 Tillgängliggöra data öppet och enkel

Förvaltningens utvecklingsarbete med geodata innebär bland annat att webbkartor har kopplats samman med förvaltningens verksamhetssystem. Under året har vi tagit fram flera geodatalösningar som både underlättar i handläggarnas dagliga arbete och öppnar upp för fortsatt utveckling av kvalitetssäkrade och standardiserade geodata.

Förvaltningen har under året också fortsatt arbetet med att skapa så kallade WMS-tjänster som gör det möjligt att dela och visa information i olika GIS-programvaror, utan att riskera att data manipuleras, kopieras eller används på ett felaktigt sätt. Exempelvis hämtas nu information direkt ur vårt verksamhetssystem och visas i kartan, vilket säkerställer att kartinformationen alltid är dygnsaktuell, vilket inte var möjligt tidigare.

Under året har förvaltningen tagit fram publika karttjänster för luftkvalitet, buller, värmepumpstillstånd och mätstationer för luftkvalitet. Alla öppna data publiceras på stadens webbplats goteborg.se/psidata. Inom arbetet med vår luftövervakning har vi under året arbetat aktivt med frågan om öppna data och lanserade under hösten en ny tjänst där luft- och väderdata från alla mätstationer kan laddas ner i realtid. Arbetet presenterades bland annat på "Öppen data forum" den 12 november.

Status: pågår kontinuerligt.

1.3 Rapportering till nämnden

Till varje nämndmöte lämna en rapporteringsuppföljning där status för pågående uppdrag och projekt framgår.

Statusrapportering har skett enligt följande:

Rapporteringsperiod	Nämndsammanträde	Kommentar
januari-februari	2019-03-19	
januari-mars	2019-04-23	Uppföljningsrapport mars (även till KS/KF)
januari-april	2019-05-21	
januari-maj	2019-06-11	
januari-juli	2019-08-27	
januari-augusti	2019-09-24	Uppföljningsrapport augusti (även till KS/KF)
januari-september	2019-10-22	
januari-oktober	2019-11-26	
januari-november	2019-12-17	Endast ekonomisk uppföljning
januari-december	2020-02-11	Årsrapport (även till KS/KF)

Status: uppdraget är genomfört.

1.4 Utveckla miljörapporten

Utveckla miljörapporten med fokus på kommunens egen verksamhet och integrera arbetet inom ramen för ett miljöledningssystem.

Uppdraget förklarades fullgjort vid nämndsammanträdet den 17 december 2019. I rapporten *Utveckla miljömålsuppföljningen* (diarienummer MKN 2019-1680) redovisas hur förvaltningen har arbetat med uppdraget och vad det arbetet resulterat i.

Förvaltningen har arbetat fram flera utvecklingsförslag för miljömålsuppföljningen som syftar till ett ökat fokus på kommunens egen verksamhet samt dess påverkan i uppföljningen och som är möjliga att genomföra redan vid nästa uppföljning och inom befintlig ram. Förslagen innebär att det blir fler indikatorer som visar på stadens direkta påverkan, att stadens andel av Göteborgssamhällets totala påverkan blir tydligare, att stadens åtgärdsarbete redovisas i högre grad, och att stadens ansvar och roll blir tydligare.

Inom det fortsatta arbetet med miljöprogram och miljöledningssystem behöver det skapas en smidig, samlad och enhetlig process för uppföljning samt att säkra att resultatet av uppföljningen är tillgängligt och utgör ett stöd för verksamheterna. För att åstadkomma

detta ser man också ett behov av en staden-gemensam strategi för data-hantering på miljöområdet och ett framtagande av staden-gemensam miljöövervakningsplan.

Status: uppdraget är genomfört.

1.5 Klimatmålet – fokusera på de kommunala verksamheterna

Inom ramen för uppdraget att utvärdera vad som krävs för att nå 1,5-gradersmålet och fokusera på de kommunala verksamheterna.

Uppdraget ingår i arbetet med att ta fram ett nytt miljö- och klimatprogram.

1.6 Stärka de ekonomiska styrmedlen

I arbetet med revideringen av miljöprogrammet utvärdera hur de ekonomiska styrmedlen kan bli starkare för att nå miljömålen med fokus på det som ligger inom den kommunala kompetensen, t.ex. trafikplanering, avfall, energi mm.

Uppdraget ingår i arbetet med att ta fram ett nytt miljö- och klimatprogram.

1.7 Kunskapsnav för Göteborgs Stads egna verksamheter

Förvaltningen ska etablera sig som ett naturligt "kunskapsnav" för Göteborgs Stads egna verksamheter och hjälpa den kommunala verksamheten med råd och stöd i deras miljöarbete.

Miljöförvaltningen bedömer att vi under året har etablerat oss som en aktör i staden på ett sätt som motsvarar uppdraget. Vi är, för att ge några exempel, aktiva inom stadens utvecklingsgrupp för innovation, inom näringslivsstrategiska programmet samt i den fortsatta utvecklingen av Green Gothenburg. Vi driver ett kemikalienätverk och ett bullernätverk i staden för att ge stöd till verksamheterna. Vi samordnar också nätverk i staden för miljösamordnare inom stadsdelarna, fackförvaltningar och bolagen. Vi samordnar vidare staden på strategisk nivå i miljöarbetet genom utvecklingsgrupp miljö och deltar i relevanta styrgrupper och utvecklingsarbete med vår kompetens.

Status: pågår kontinuerligt.

1.8 Samla erfarenheter från omvärlden

Förvaltningen ska verka för att samla erfarenheter från akademin, näringslivet och andra offentliga verksamheter som kan omsättas inom staden.

Det övergripande målet med att vara med i och driva externt finansierade projekt är att vara med och ta fram ny kunskap, att hämta hem ny kunskap och skapa syntes när ny kunskap integreras med redan väl beprövad erfarenhet. Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att utveckla och börjat tillämpa en ny process för en effektiv och medveten instyrning av nya projekt. Syfte är att ha en medveten systematik för att välja de projekt som förvaltningen ska delta i och att stimulera och underlätta samverkan i externa projekt med andra parter. Deltagande i projekten ska innebära att det

övergripande målet kan nås där ny kunskap och nya syntes bidrar till att nämndens mål kan nås och de uppdrag som nämnden har gett förvaltningen blir genomförda med önskvärd effekt. Vi kan konstatera att processen fungerar väl och vi har varit framgångsrika i att få externfinansiering till projekt med relevant innehåll, i samverkan med relevanta partners från akademi, näringsliv och stadens förvaltningar och bolag.

Förvaltningen ingår från 2019 som part i ett av Vinnova finansierat kompetenscentrum, med Chalmers som värd och projektledare. Syftet med kompetenscentrumets arbete är att utveckla digitala tvillingar av städer. Här finns goda möjligheter för oss att öka nyttan av vår miljöövervakning och förstärka den ekologiska dimensionen i frågor som rör stadsutveckling.

Förvaltningen ingår också i ett Horizon 2020 finansierat projekt (EU), ScoreWater, som syftar till utvecklingen av framtidens miljöövervakning inom vattenområdet. Detta projekt leds av Johanneberg Science park, och vi deltar i en testbädd för utveckling av framtidens grönyteskötsel.

Status: pågår kontinuerligt.

1.9 Utvärdera effekter av remisser och detaljplanearbete

Resultaten från uppdraget presenterades på miljö- och klimatnämnden i november, där en kompletterad rapport kommer presenteras på nämndens sammanträde den 28 januari 2020.

Resultatet visar att vi yttrar oss mest om buller och förorenade områden, därefter om dagvatten och stadens miljömål och att våra yttranden beaktas av byggnadsnämnden i relativt stor utsträckning.

Status: förväntas avslutas 2020-01-28

1.10 Utveckla mätbara indikatorer

Inom livsmedelskontroll och miljötillsyn utveckla mätbara indikatorer som kan visa på hur väl förvaltningens mål om att skydda miljö och människors hälsa uppfylls.

Detta har ingått som en del i det pågående utvecklingsprojektet "Utveckla modeller och metoder för planering och uppföljning", som syftar till att utveckla förvaltningens planerings- och uppföljningsprocess.

Tre indikatorer har tagits fram som avdelningen för livsmedelskontroll kommer arbeta emot utöver de effektmål som är beslutade av Livsmedelsverket och som verksamheten enligt lag ska arbeta emot.

Antal genomförda kontroller i förhållande till produktionsplanen – syftar till att ge en indikation på att planerade och händelsestyrda kontroller genomförs. Kontroller som är grunden för att hitta eventuella brister i livsmedelshanteringen. Resultatet har rapporterats kontinuerligt under året.

Andelen beslut som inte lett till fram till beslut om föreläggande om viten – ger en bild av i vilken utsträckning verksamhetsutövarna efter ett första beslut har åtgärdat sina avvikelser och därmed levereras säkra livsmedel

Fusk: upptäckt av antal oregistrerade verksamheter samt antal funna kilo otjänliga livsmedel. Livsmedelsverksamhet är anmälningspliktig och det är anmälan som ligger till grund för våra kontroller. Att upptäcka oregistrerade verksamheter är ett sätt komma åt de som försöker fuska och inte får kontroller från myndigheten.

Indikatorerna har implementerats på avdelningen och uppföljning kommer ske månadsvis med start 2020.

Status: Denna del av uppdraget är genomförd

Inom miljötillsynen har vi tagit fram tillsynsindikatorer med utgångspunkt i de nationella miljömålen. Nedbrytning av de nationella miljömålen har gjorts till 21 tillsynsindikatorer inom 16 områden. På så sätt kan de nationella miljömålen, som är utgångspunkten för miljöbalken, användas som en utgångspunkt för att prioritera det som vi ska bedriva tillsyn på. Under året har implementeringen fortsatt på avdelningen och arbetet fortsätter nu med att använda indikatorerna i planering och prioritering, samt för att utvärdera effekten av verksamheten.

Status: Denna del av uppdraget fortsätter under 2020 inom ramen för avdelningens för miljötillsyns utvecklingsarbete

1.11 Kemikalier i kommunens förskolor

Fokusera på arbetet med kemikalier i kommunens skolor och förskolor, ett område där stadsrevisionen lyft fram allvarlig kritik.

Detta har ingått som en parameter för prioritering av tillsynen i 2019 års planering.

Tillsynen inom detta område har löpt enligt plan. En första rapportering har sammanställts för tillsyn av kommunala förskolor i stadsdelarna Majorna-Linné respektive Örgryte-Härlanda. Denna presenterades vid nämndens sammanträde i oktober.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att förskoleverksamheterna inte är fria från kemikalier. Vi har därför vid våra besök informerat förskolorna om vikten att kontinuerligt jobba med att minska användning av kemikalier som finns i olika former på förskolan.

Miljöförvaltningen kommer att fortsätta genomföra kemikalietillsyn på de andra förskolorna i staden. När vi har gått igenom alla distrikt kommer vi efter 2020 att göra en uppföljande tillsyn kring kemikalier i kommunala förskolor. I samband med detta kommer vi också göra en sammanställning av vad förskolorna behöver utveckla i sina arbetssätt liksom hur vi behöver utveckla vår tillsyn.

Status: pågår kontinuerligt

1.12 Tillsynen ska stötta stadens mål att öka byggtakten

Utveckla samverkan/ metoder för att bedriva en tillsyn som stöttar Göteborgs Stads mål att öka byggtakten. Det är viktigt att förvaltningen inte bara lyfter upp problem med byggnation utan bidrar proaktivt till att hitta bra lösningar för att kunna uppfylla både miljövärden och ökad byggnation.

Uppdraget har hanterats inom ramen för projektet ”Förbättrat företagsklimat 2019”, som presenterades för nämnden på nämndens sammanträde den 28 januari 2020.

Status: uppdraget är genomfört

1.13 Tydlig kommunikation

Vara tydlig i sin kommunikation med verksamhetsutövare och utveckla hemsidan och kommunens e-tjänster.

Utvecklingsarbete inom ramen för uppdraget har hanterats inom ramen för projektet ”Förbättrat företagsklimat 2019”, som presenterades för nämnden på nämndens sammanträde den 28 januari 2020.

Status: den delen av uppdraget är genomfört och kommer att arbetas med kontinuerligt även fortsättningsvis.

Detta arbete ingår också som en del i kvalitetssäkring och kompetensutveckling av förvaltningens tillsyns- och kontrollverksamhet samt genom den pågående MI-utbildningen, samt att vi kontinuerligt arbetar med klarspråk.

Status: pågår kontinuerligt

1.14 Analysera kundnöjdhet

På ett oberoende sätt analysera varför vissa verksamhetsutövare inte är nöjda med tillsyn och kontroll samt vilka möjligheter det finns att förbättra relationen.

Detta har hanterats inom ramen för projektet ”Förbättrat företagsklimat 2019, som presenterades för nämnden på nämndens sammanträde den 28 januari 2020.

Enligt Insiktsmätningen har nöjd kund-index (NKI) sakta men säkert ökat i Göteborg under flera år. Eventuellt bröts denna trend under 2018. Det aggregerade resultatet innebar då att NKI sjönk två steg, från 69 till 67, något som enligt Business Region Göteborg, BRG, kan ha med den höga byggtakten att göra²⁷. Enligt resultatet backade miljötillsynen och livsmedelskontrollen varsin enhet i kundundersökningen, från NKI 67 till 66 respektive 73 till 72. Det fanns tidigare en svagt uppåtgående trend för både miljötillsyn och livsmedelskontroll, som dock syns något tydligare för livsmedelskontrollen.

Vi kan inte veta säkert om vi verkligen har haft en nedgång under 2018, då miljöförvaltningens resultat i skrivande stund fortfarande var preliminärt. Införandet av den nya datasäkerhetsförordningen GDPR, innebar för oss en fördröjning av utskicken av enkäterna vilket gör att den tillsyn som genomförts under kvartal tre och fyra ännu inte tagits med. Nedgången med en NKI-enhet är inte heller statistiskt säkerställd. För att en

skillnad ska vara signifikant krävs en ändring med tre enheter. Trots det något osäkra resultatet kan vi läsa ut intressant information från den statistiska analysen. Resultatet för kvartal ett och två baseras på sammanlagt 760 svar för miljöförvaltningens räkning. Vi bör därmed kunna lita på de trender som framkommer. I Insiktsmätningen har separata serviceområden ofta högre NKI än de tre övergripande NKI-frågorna²⁸.

För Miljö- och hälsoskydd ges högst omdöme för bemötande, med ett index på 73. Samtliga serviceområden har ett index mellan 65-73. En hög prestation gällande bemötande och effektivitet har i nuläget en positiv inverkan på helhetsattityden. Framför allt gäller det attityd mot kunden, rutinerna kring handläggningen och förmågan att hålla överenskomna tidsramar. Livsmedelskontroll ges ett ännu högre omdöme för bemötande, med ett index på 79. Samtliga serviceområden har ett index mellan 70-79. Hög prestation gällande effektivitet och kompetens har i nuläget en positiv inverkan på helhetsattityden för livsmedelskontrollen. Framför allt gäller det kunskap om ämnesområdet, förmåga att förstå problem, rutinerna kring handläggningen och förmågan att hålla överenskomna tidsramar.

Att livsmedelskontroll har högre NKI än miljö- och hälsoskydd är snarare regel än undantag i det nationella perspektivet. Det kan sannolikt bero på att implementeringsarbetet gjordes grundligare när den nya livsmedelslagstiftningen infördes 2006, jämfört med hur det gick till när miljöbalken var ny 1999. Generellt sett genomförs också livsmedelskontrollen tätare inspektioner, vilket innebär att fler personliga möten sker mellan inspektörer och företagare, då tillit och förtroende kan byggas. Vid inspektionen får myndigheten ett ansikte för företagaren och vice versa. Relationerna stärks i och med att kunskapen om och förståelsen för varandra ökar

För mer information se den slutrapport som behandlades vid nämndsammanträdet i januari 2020.

Status: uppdraget är genomfört

1.15 Föra in miljöperspektivet i stadens utvecklingsprojekt

Förvaltningen ska axla rollen som projektledare/ samverkanspartner i utvecklingsprojekt inom stadens verksamheter, och där föra in miljöperspektivet som en naturlig del i deras egen verksamhet

Arbetet med det här uppdraget relaterar till uppdraget ”*Samla erfarenheter från omvärlden*”. Konkreta exempel på resultat från vårt arbete med det här uppdraget är att miljöfrågan tydligare adresseras och ingår i olika sammanhang. Miljöförvaltningen ingår som aktiv part i arbetet med nästa fas av stadens innovationsprogram som finansieras av Vinnova. Syftet är nyttja och få stöd av det pågående innovationsarbete i staden, och i vårt arbete med att öka takten i genomförandet av miljö- och klimatarbetet.

Förvaltningen är projektledare för projektet ”Klimatneutrala Göteborg 2030” som i juli beviljades medel inom ramen för det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities. Projektet inkluderar många parter inom staden men också näringsliv och akademien. Projektet startar den 1 oktober 2019 och kommer att pågå i två år.

Förvaltningen har utvecklat ett konsortium som kommer gå in med en UIA-ansökan till EU (<https://www.uiainitiative.eu/en/airquality-call-5>) kring framtidens luftövervakning tillsammans med kollegor i staden, IVL, Johanneberg Science Park och Lindholmen Science Park.

Inom ramen för arbetet med att utveckla ett nytt miljö- och klimatprogram eftersträvar vi också att utveckla arbetssätt, utöver miljöledningssystem, som gör att miljöfrågorna blir en självklar del av andras huvudprocesser.

Status: pågår kontinuerligt

1.16 Utveckla hanteringen av dagvatten

Förvaltningen ska tillsammans med förvaltningen för kretslopp och vatten och stadsbyggnadskontoret utveckla hanteringen av dagvatten i staden, främst i det befintliga systemet, där det finns stora problem med regnvatten som översvämmar avloppssystemet

Stadsbyggnadskontoret leder ett arbete med att ta fram en arbetsrutin för hantering av miljö kvalitetsnormerna (MKN) för vatten i stadsplaneringen. Arbetet ska färdigställas under våren 2020. Som del i arbetet utreds nya arbetssätt och underlag kopplat till krav på dagvattenhantering vid planläggning. De nya kraven ska vara tydligare kopplade till vad som krävs för att MKN vatten ska följas.

Inom tillsynen svarar vi på remisser från kretslopp och vattennämnden kring utveckling av dagvattenhanteringen, och på det sättet bidrar vi med vår kompetens och kunskap. Under året har vi svarat på tolv anmälningar om nya dagvattenanläggningar. En större remiss, ”åtgärdsförslag dagvatten”, har besvarats. Vi har också en återkommande dialog med kretslopp och vattennämnden kring bedömningar i dagvattenfrågan. Det innefattar allt ifrån diskussioner om tillämpning av MKN för vatten till möjligheter att systematisera hantering av dagvattenutredningar och hitta rimliga krav för utsläppsnivåer. Vi upplever att våra synpunkter får gehör då det är en fördel för alla parter att ha kravspecifikationen klar tidigt i en nybyggnadsprocess. Det är helt enkelt mera resurseffektivt att göra rätt från början än att göra sena justeringar i pågående projekt.

Status: pågår kontinuerligt

1.17 Implementering av ett stadenövergripande miljöledningssystem

Ansvara för att kommunen implementerar ett stadenövergripande miljöledningssystem i samverkan med SLK för att styra stadens miljö- och klimatarbete mot systematiska förbättringar och högre måluppfyllelse. Förvaltningen ska i arbetet utgå bland annat från slutsatserna i ”Rapport 2018:08 Göteborgsmetoden som ett gemensamt miljöledningssystem för Göteborgs Stad”. Ledningssystemet ska ha ett tydligt fokus på att ge förvaltningar och bolag verktyg som tydliggör vilka åtgärder som har störst effekt och gå in i stadens övergripande arbete mot hållbar utveckling.

Uppdraget att implementering att staden-övergripande miljöledningssystem har samordnats med kommunstyrelsens uppdrag att utreda ett staden-gemensamt miljöledningssystem. Utredningen kommer att presenteras på miljö- och klimatnämndens

sammanträde den 17 mars 2020. En preciserad inriktning för uppdraget beslutades av nämnden i april och av kommunstyrelsen i juni. Uppdraget har genomförts i nära löpande dialog med uppdraget att utveckla nytt miljö- och klimatprogram. Att göra utredningen i ett gemensamt projekt tillsammans med stadsledningskontoret har varit mycket bra för möjligheterna att leverera en utredning som grund för implementering.

Status: Utredningen som är ett resultat av uppdraget kommer att presenteras för miljö- och klimatnämnden 2020-03-17.

1.18 Utveckla miljöindikatorer

Utveckla miljöindikatorer för den kommunala verksamheten som kan bidra till att uppnå stadens miljömål.

Uppdraget ingår i uppdraget *Utveckla miljörapporten/ miljömålsuppföljningen*, se det uppdraget.

1.19 Sätta målvärden för indikatorer

Sätta mål för indikatorerna som stämmer överens med stadens program och strategier på miljöområdet.

Uppdraget ingår i arbetet med att ta fram ett nytt miljö- och klimatprogram, se det uppdraget.

1.20 Plan för insamling och sortering av avfall

Förvaltningen ska tillsammans med nämnden för kretslopp och vatten och Renova ta fram en plan för att öka insamling och sortering av samtliga avfallsfraktioner för att öka återanvändning och återvinning i kommunen.

Uppdraget har genomförts inom ramen för arbetet med att ta fram en ny regional avfallsplan, A2030. Förvaltningen för kretslopp och vatten har varit projektledare för stadens räkning, medan GR ledde det övergripande arbetet med denna regionala avfallsplan. Verksamhetsavfall från kommunens verksamheter ingår nu i avfallsplanen som en tydlig del, som konsekvens av ny lagstiftning på området. Miljöförvaltningen har ingått i projektets arbetsgrupp och styrgrupp.

Miljö- och klimatnämnden har besvarat den remiss om A2030 som skickades till samtliga förvaltningar och bolag inom staden. Remissvaren har nu sammanställts och arbetet fortsätter med beslut i kommunfullmäktige under 2020.

Status: uppdraget är genomfört

1.21 Ta fram en åtgärdsplan för god vattenstatus i Göteborg

Kommunstyrelsen fattade den 29 maj 2019 beslut om att miljöförvaltningen kan starta arbetet med att ta fram en åtgärdsplan för hur god vattenstatus ska nås i Göteborg, ett så kallat igångsättningsbeslut.

Miljöförvaltningen har under hösten 2019 initierat ett staden-övergripande projekt för arbetet som förvaltningen leder under 2019–2020.

Status: förslag till åtgärdsplan förväntas presenteras för miljö- och klimatnämnden på nämndens sammanträde i mars 2021. Anledningen till att det kommer först då är att vi anser att vi bör avvakta att en ny vattenförvaltningscykel för 2022-2027 som leds av vattenmyndigheten presenteras vilket förväntas ske i slutet av 2020.

1.22 Utveckla planerings- och uppföljningsprocessen

Planerings och uppföljningsprocessen ska utvecklas och systematiseras i större omfattning. IT-stöd, stödjande dokument och dokumentmallar behöver ses över.

Arbetet med att utveckla och förbättra planerings- och uppföljningsprocessen pågår kontinuerligt. Under året har också stadens planerings- och uppföljningsprocess genomgått förändringar som förvaltningen efter hand har implementerat.

Att utveckla planeringen och uppföljningen på avdelningen för miljötillsyn har varit ett prioriterat område. I samband med processkartläggning och -utveckling uppdateras stödjande dokument och mallar. Här har det genomförts flera workshoppar för att involvera medarbetarna i utvecklingen av processerna och ta vara på deras erfarenheter.

Status: pågår kontinuerligt

1.23 Nöjd medarbetarindex ska öka

Miljöförvaltningens enheter behöver ytterligare öka fokus på och arbeta med både social och organisatorisk arbetsmiljö i syfte att behålla medarbetare. Det är viktigt att beakta medarbetares arbetsglädje, delaktighet och möjlighet att påverka sin arbetssituation. Nöjd medarbetare index ska öka

Respektive avdelning bearbetade tidig vår resultatet av medarbetarenkäten och tog, med den förvaltningsövergripande planen för arbetsmiljö och hälsa som bas, fram avdelningsspecifika planer för arbetsmiljö och hälsa. Samtliga avdelningar presenterade antingen utkast eller färdiga planer på FSG i augusti och har under hösten arbetat med att implementera dem.

Avdelning livsmedelskontroll har tagit fram en arbetsmiljöplan som sträcker sig över i 2020 och implementerat den på avdelningen i november. Denna är framtagen i samverkan med medarbetare och bygger i stora delar på resultaten från medarbetarenkäten. Vid årets sista avdelningsmöte utvärderades året med fokus på det som varit bra och där fanns en stor samstämmighet om att det på avdelningen råder ett positivt arbetsklimat, att kollegor hjälper varandra att det är en god gemenskap, hög trivsel och bra sammanhållning.

Avdelningen för miljötillsyn har under hösten 2019 vidtagit en rad åtgärder inför 2020 med bäring på att uppnå en bättre arbetsmiljö. Exempelvis har kapaciteten på avdelningen ökat med drygt 10 årsarbetare. Under 2020 svarar behovet mot det i behovsutredningen framtagna behovet. Hänsyn har i budgetprocessen för 2020 tagits till introduktion av nya medarbetare. Vidare kommer under början av 2020 en produktionsplan att tas fram för avdelningen som möjliggör tydligare uppföljning och prioritering i verksamheten.

För ytterligare rapportering se uppföljningen av planerna för arbetsmiljö och hälsa (kapitel 3.4), kompetensförsörjning (kapitel 3.5) och likabehandling (kapitel 3.6).

Status: pågår kontinuerligt

1.24 Praktikplatser och sommarjobb

Stadens nämnder och bolag ges i uppdrag att erbjuda praktikplatser och olika former av sommarjobb till unga.

Avdelningen för miljötillsyn hade fyra praktikanter under våren, alla studenter på Göteborgs universitet. Tre av dessa har varit anställda under sommaren som handläggare och två av dem har numera anställningar tillsvidare.

Avdelningen för stadsmiljö hade två praktikanter från universitet under våren 2019 och en student anställd som handläggare över sommaren. Under hösten 2019 har avdelningen sex praktikanter från olika universitet samt två examensarbetare.

Under sommaren hade vi två kommunsommarjobbare som arbetade inom fastighetservice. Dessutom har en student varit anställd som registrator under sommaren, men även på timmar under hösten.

Status: uppdraget är genomfört

1.25 Justera och uppdatera stadens miljöprogram

Kommunstyrelsen och miljö- och klimatnämnden ges i uppdrag att justera och uppdatera stadens miljöprogram.

Ett omfattande förändring av form och innehåll i stadens miljö- och klimatprogram har genomförts under 2019, med syfte att utveckla ett miljö- och klimatprogram i linje med stadens riktlinjer för styrande dokument och med utgångspunkt i de uppdrag vi haft som i övrigt relaterar till arbetet. Starkt fokus har legat på att utveckla ett program som tydligt bidrar till att öka takten i genomförandet.

Inom ramen för arbetet med uppdraget har en enklare utvärdering av hur nuvarande miljömål fungerar i staden har genomförts. Ett externt konsultstöd har bidragit med miljöutredningar och omvärldsbevakning.

Centralt i arbetet med uppdraget har varit att genomföra det med hjälp av kunskap som kollegor i staden har. Cirka 200 personer har varit involverade i workshops och olika former av möten under hösten 2019 med syfte att bidra till utvecklingen av nytt miljö- och klimatprogram.

Status: ett förslag till program kommer att presenteras för miljö- och klimatnämnden
2020-03-17

1.26 Utökat hämtningsintervall vid återvinningsstationer

Miljö- och klimatnämnden ges i uppdrag att utreda behov och kostnad av ett utökat hämtningsintervall vid återvinningsstationer.

Uppdraget slutrapporterades till nämnden vid nämndens sammanträde i september. Rapporten sändes därefter vidare som slutrapportering till kommunfullmäktige.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI AB) har ansvar för och rådighet över verksamheten gällande återvinningsstationerna samt har bäst möjlighet att anpassa återvinningsstationernas hämtning- och städintervall. Miljöförvaltningen har tillsyn över att verksamhetsutövaren FTI AB har ett lämpligt hämtnings- och städintervall för stadens återvinningsstationer. Det är därför inte lämpligt att Göteborgs stad, eller miljöförvaltningen i rollen som tillsynsmyndighet, utreder ett utökat hämtnings- och städintervall för stadens återvinningsstationer. Det befintliga insamlingssystemet med återvinningsstationer kommer att ses över och förändras i grunden med stöd av ny lagstiftning. Den processen startar under hösten 2019.

Status: uppdraget är genomfört

2 Tidigare (kvarstående) uppdrag

2.1 Program för biologisk mångfald

Programmet för biologisk mångfald och ekosystemtjänster beslutades av kommunfullmäktige i september 2019. Arbetet med att ta fram programmet initierades för flera år sedan och har tagits fram i ett utvecklat samarbete mellan flera förvaltningar.

Framöver kommer innehållet i programmet för biologisk mångfald att integreras i det nya miljöprogrammet.

Status: uppdraget är genomfört

2.2 Förstudie giftfri miljö

En utredning som resultat av ett uppdrag som förvaltningen fick 2017 resulterade i en rapport, "Giftfri miljö i Göteborg – nuläge, omvärldsbevakning och förslag inför fortsatt arbete" (rapport 2019:11), behandlades på nämndens sammanträde den 23 april. Nämnden beslutade då om återremiss för att komplettera rapporten med en beskrivning och utvärdering av hittillsvarande arbete med stadens interna arbete inom kemikalieområdet, det vill säga kemikalieplanen. Dessutom beslutade nämnden att det fortsatta arbetet för att utveckla stadens arbete mot att miljömålet "Giftfri miljö" ska kunna nås, ska genomföras inom ramen för uppdraget att revidera och justera miljöprogrammet.

Vid nämndens sammanträde den 27 augusti beslutades att miljöförvaltningen ska utveckla ovanstående nämnda rapport med en beskrivning och utvärdering av arbetet utifrån miljöförvaltningens och kemikalierådets egen kunskap samt underlag som redan finns hos förvaltningen. Detta är genomfört och presenterat på miljö- och klimatnämndens sammanträde den 17 december 2019.

Status: uppdraget är genomfört

2.3 Hållbar mat i Göteborg

(tidigare uppdrag "Livsmedelsstrategi")

En utredning presenterades på miljö- och klimatnämndens sammanträde den 23 april och antecknades då till protokollet. Uppdraget är därmed slutfört. Fortsatt arbete utifrån utredningens slutsatser har pågått inom ramen för förvaltningens arbete med följande uppdrag och projekt under 2019:

- Översyn av stadens måltidsprogram
- Revidering av miljöprogrammet och av det klimatstrategiska programmet
- Projektet Stadslandet

Status: uppdraget är genomfört

2.4 God vattenstatus i Göteborg

Underlag för igångsättningsbeslut.

Kommunstyrelsen fattade, baserat på denna utredning, beslut om att miljöförvaltningen kan starta arbetet med att ta fram en åtgärdsplan för hur god vattenstatus ska nås i Göteborg, ett så kallat igångsättningsbeslut, den 29 maj 2019. Se det uppdraget.

Status: uppdraget är genomfört

3 Uppföljning av separata planer

3.1 Plan för livsmedelskontrollen

Livsmedelskontrollens produktionsplan har i stort sett följts. Antalet genomförda kontroller under året uppgår till drygt 6000 vilket är i samma nivå som föregående år. Det motsvarar ca 97% av det vi vid planeringen inför 2019 uppskattade att vi skulle utföra. Cirka 200 kontroller har inte blivit utförda. En orsak till att några inte fått sin kontroll har varit att de inte varit tillgängliga för kontroll i december eller att det är ambulerande verksamheter som inte varit igång. Flera av dessa kommer istället att få kontrollen genomförd under 2020.

För att uppnå detta resultat med kontroll av i stort sett samtliga verksamheter har vi bland annat genomfört en ”teamkontrollvecka” där vi frigjort tid från möten med mera för att enbart genomföra kontroller. Vi har också haft kontinuerliga uppföljningar av produktionsplanen under året på såväl lednings- som avdelningsnivå. Varje medarbetares prestationer har också följts upp vid de sju medarbetarsamtalen som genomförts under året.

Status: Planen är genomförd

Ett fortsatt utvecklingsarbete med kvalitetsfokus har bedrivits under året inom livsmedelskontrollen som gett effekt. Servicekoordinatorerna har utökats från två till fyra vilket inneburit en bättre möjlighet till effektiv planering och genomförande av den planerade kontrollen, då övriga medarbetare behövde hantera oplanerade händelser i betydligt mindre utsträckning. Uppdraget som normerande inspektör som inrättades under 2018 har varit pausat under första halvåret, på grund av att en ville avsluta sitt uppdrag och den andra gick in som tillförordnad enhetschef. Uppdraget har under andra halvåret tagits upp igen av den medarbetaren. Då det enbart funnits en normerande inspektör har hen i huvudsak varit ett stöd till ledningsgruppen och i kvalitetsledningsprocessen på avdelningen. I slutet av året har ytterligare en normerande inspektör rekryterats ur befintlig personalgrupp på avdelningen.

Status: Pågår kontinuerligt

3.2 Plan för miljötillsynen

Av de tillsynsobjekt som överlåtits till oss från Länsstyrelsen har 96% fått tillsyn under 2019, och de som inte fått det har inplanerad tillsyn i januari 2020. Dessutom gjorde vi inledningsvis 2019 tillsyn på ett antal objekt (huvudsakligen A-, B- och C-verksamheter) som skulle ha fått tillsyn 2018.

All planerad behovsstyrd tillsyn har dock inte genomförts enligt plan. Detta beror dels på för få medarbetare på plats, dels på, som nämnts ovan, att planerad verksamhet som inte blev gjord under 2018 har prioriterats under första kvartalet 2019. Slutligen har de senaste årens höga personalomsättning på avdelningen medfört att tid har gått åt till introduktion av ny personal.

Rekryteringen som genomförts tidig höst visade att vi är en attraktiv arbetsgivare som kan attrahera kompetenta medarbetare. Samtliga tjänster var tillsatta i januari 2020. Samtidigt är personalomsättningen på avdelningen för 2019 väsentligen lägre jämfört med åren 2018 och 2017

Status: Planen är genomförd

3.3 Miljöövervakningsplan

Luft och bullerövervakningen har genomförts enligt plan. Den ekologiska miljöövervakningen har genomförts enligt plan med undantag för flyginventering av ålgräsängar. De anbud vi fick in för detta var på mycket högre belopp än vad budgeten för 2019 medgav. Denna inventering kommer att flyttas till 2020 och ingår i miljöövervakningsplan för 2020.

Rapporter från den ekologiska övervakningen kommer redovisas i ett samlingsärende för miljö- och klimatnämnden på nämndmöte i mars 2020. Redovisning av luftövervakningen för 2019 redovisas i rapport för nämnden i maj 2020.

Status: Planen är genomförd

3.4 Plan för arbetsmiljö och hälsa

Uppföljning av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete genomfördes i april tillsammans med skyddsombuden. Syftet med utvärderingen är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete. Resultatet av uppföljningen, som presenterades i FSG visar att vi har en god systematik i vårt arbetsmiljöarbete.

En uppföljning av hur samverkansavtalet fungerar vid förvaltningen genomfördes i juni. Arbetsgivaren och de fackliga organisationerna är överens om att samverkansdialogen har utvecklats på ett positivt sätt under det senaste året och att samverkan fungerar bra vid förvaltningen.

Uppföljning och analys av sjukfrånvaron görs på förvaltnings- och avdelningsnivå vid varje sammanträde i förvaltningens samverkansgrupp (FSG). Vi arbetar aktivt med förebyggande åtgärder bland annat genom att vi anlitar företagshälsovården i ett tidigt skede när någon behöver träffa en läkare eller psykolog. Vi bedömer att rutinen att arbeta på annan plats och personalstödet som finns genom avtalet med Falck Helthcare (rådgivning) bidrar till att behålla vår låga sjukfrånvaro, trots att vi vet att den upplevda stressen bland medarbetarna har ökat. HR har kontinuerliga avstämningar med cheferna för att stödja både med förebyggande åtgärder och i rehabiliteringsprocessen. 2019 var sjukfrånvaron 5,6 procent.

Analys av och arbete med resultatet av medarbetarenkäten samt resultaten från de frågor som vi ställer löpande i arbetsmiljöappen har genomförts på alla avdelningar. Arbetet har utmynnat i en plan för arbetsmiljö och hälsa för varje avdelning. Alla avdelningar redovisar två gånger per år i FSG, augusti och januari, sitt arbetsmiljöarbete och hur de arbetar med att genomföra arbetsplatsträffar (APT) enligt samverkansavtalets intentioner.

Hur avdelningarna har arbetat med arbetsmiljön kommer att redovisas i HR-rapporten för 2019.

Flexibelt arbetslivprojektet är avslutat. Målet med projektet var att skapa samsyn kring vad som är utmaningarna i det flexibla arbetslivet när tekniken gör det möjligt att jobba när som helst och var som helst. Ett förbättringsarbete har genomförts och klargöranden på flera punkter har formulerats för inkludering i förvaltningens rutiner. Resultatet av projektet har presenterats på APT med fokus på klargörande av de reviderade rutinerna.

Under september månad så var HR och skyddsombuden för Vision och Saco med på alla APT för att ge information om Lisa, vårt IT-stöd för anmälan av tillbud och arbetsskador. Det har handlat om vad, hur och varför.

Under oktober och november har Vi-dokumentet och kränkande särbehandling varit en fråga som arbetats med på alla APT. Hur avdelningarna genomfört arbetet kommer att redovisas i HR-rapporten för 2019.

Status: Planen är genomförd

3.5 Plan för kompetensförsörjning

Den nya modellen med sju medarbetarsamtal per år är implementerad. Det innebär sju regelbundna samtal med närmaste chef och en individuell plan för alla medarbetare med resultat-, medarbetar- och kompetensmål. Vi bedömer att medarbetarnas möjlighet att få kontinuerlig feedback från sin närmaste chef är viktig och detta arbetssätt ska säkerställa att medarbetarens kompetens kommer till användning på bästa sätt, samtidigt som målbilden förtydligas och därmed ökar den personliga tillfredsställelsen med arbetet.

Vi har som regel inte haft svårigheter att rekrytera medarbetare med den kompetens som krävs för att kunna göra ett bra arbete vid förvaltningen. HR gör kontinuerligt en omvärldsbevakning inom området rekrytering, för att säkerställa att vi når ut med våra annonser. Vi har också provat nya grepp för våra rekryteringar, som till exempel utökad användning av sociala medier.

Förvaltningen arbetar i linje med stadens modell för kompetensbaserad rekrytering och HR säkerställer att cheferna har den kompetens som behövs. HR säkerställer också kontinuerligt att frågor kring våra förhållningsätt och mänskliga rättigheter finns med under hela rekryteringsprocessen. En rutin för att förenkla, förtydliga och kvalitetssäkra rekryteringsprocessen av chefer och andra strategiskt viktiga tjänster har tagits fram och har presenterats för FSG.

Onboardingprojektet är nu avslutat och en slutrapport har tagits fram. Fokus för onboardingprojektet har varit att medarbetare ska känna sig välkomna och snabbare komma in i sitt nya arbete. De förändringar vi har genomfört har skapat en ökad tydlighet samtidigt som vi effektiviserat och förenklat förvaltningens process. Många små förändringar har bidragit till att skapa en effektivare och bättre introduktion till arbetet på förvaltningen.

Att driva utvecklingen av onboarding i projektform har varit mycket bra. Det var bra att samla den kompetens som behövdes och gav ett större tryck i själva arbetet. Den forskning och statistik vi har tagit del av under projekts gång understryker vikten av att ha

en strukturerad och formaliserad onboardingprocess. Fokus på projektet har varit förvaltningsövergripande. Under 2020 kommer HR att samordna och kvalitetssäkra avdelningarnas onboardingprocess med förvaltningens.

Några exempel på resultat från projektet:

- Ett gemensamt informationsmaterial har tagits fram om förvaltningen för att presentera och ge till de vi intervjuar. Det beskriver vilka är vi, vår kultur och vad vi förväntar oss av medarbetarna vid förvaltningen.
- Ett material har tagits fram för att skicka till nyanställda under perioden från att medarbetaren har undertecknat sitt anställningsavtal till medarbetaren börjar på förvaltningen.
- En gemensam tidsplan har tagits fram för när nya medarbetare kan börjar vid förvaltningen - gäller nyanställda, praktikanter, med flera. Medarbetare som börjar vid förvaltningen kan börja vid två fastställda startdatum, i början och mitten på månaden.
- Introduktionen från HR och verksamhetsstödet har delats upp i två delar baserat på vad medarbetaren behöver de första veckorna och vad som kan vänta något. Det senare genomförs dock inom tre månader. Innehållet på dessa förvaltningsgemensamma introduktionsdagar har gått igenom och undervisningsmaterialet har uppdaterats.

Stadens utbildningsportal används vid förvaltningens introduktionsutbildningar

För att öka synligheten och stärka oss i att vara en attraktiv arbetsgivare har vi digitalt presenterat förvaltningens medarbetare på vår webb – Jobba hos oss

En analys med fokus på nuvarande sakkompetenser och framtida förväntade kompetensbehov pågår i avdelningarnas ledningsgrupper. Syftet är att identifiera framtida kompetensbehov i förhållande till befintlig kompetens. Hur avdelningarna genomfört arbetet kommer att redovisas i HR-rapporten för 2019.

Att arbeta enligt metoden "Motiverade samtal" är en kompetensutvecklingsinsats som medarbetarna erbjuds under hösten 2019 och i början på 2020. Metoden innebär både ett generellt förhållningssätt i bemötandet och en samtalsmetod för att använda dialog som redskap för förändring. I första hand är det inom vår tillsyns- och kontrollverksamhet samt miljödiplomering som detta kommer väl till pass, men även andra medarbetare inom förvaltningen kommer att få kompetensutveckling i metoden. En utvärdering och analys kommer att genomföras efter utbildningens genomförande.

Att följa upp varför medarbetare slutar vid miljöförvaltningen är viktig för att säkerställa vår långsiktiga kompetensförsörjning i syfte att vi tillsammans ska kunna leverera av hög kvalitet för att klara vårt uppdrag. HR genomför strukturerade avgångssamtal som ska säkerställa att både positiva och negativa erfarenheter tas tillvara. Resultaten av avgångssamtalen och analysen av dessa påverkar den fortsatta utvecklingen av förvaltningen. Syftet med avgångssamtalen är således att få tillgång till underlag som kan ge oss en bild av varför medarbetare vid miljöförvaltningen väljer att avsluta sin anställning hos oss.

I rapporten för avgångssamtal 2019 beskrivs att skälet till att medarbetare väljer att lämna miljöförvaltningen är att medarbetarna vill söka nya utmaningar hos andra arbetsgivare,

ofta kombinerat med ett väldigt spännande erbjudande eller en flytt till annan ort. Det är färre medarbetare som lämnar miljöförvaltningen på grund av ett uttalat missnöje än föregående år. Bilden av förvaltningsledningen är något som verkar dela upp medarbetare något. Vissa uttrycker i sina svar en bild av förvaltningsledningen som mindre positiv medan andra tycker att förvaltningsledningen gör mycket bra saker och är på rätt väg i sitt arbete. Arbetsgivaren har genom att utöka antalet medarbetarsamtal till sju stycken per år skapat förutsättningar för bättre samarbete mellan medarbetare och chef och kanske kan vi delvis se resultatet av detta här. Vi ser återigen i avgångssamtalen att miljöförvaltningen överlag upplevs som en bra arbetsplats där man som medarbetare har stor frihet och stor möjlighet att påverka och få göra nytta.

Status: Planen är genomförd

3.6 Plan för likabehandling

Likabehandlingsplanen har kommunicerats via intranätet till alla medarbetarna och innehållet i tas vid varje introduktion.

Avdelningarna arbetar med att öka normmedvetenheten på olika sätt bland annat genom att diskutera utifrån vårt ”Vi-dokument”. Ett stödmaterial för att kunna arbeta med implementering av Vi-dokumentet finns framtaget. ”Vad, hur och kulturen” var samlingsnamnet för vårt förvaltningsgemensamma projekt som genomfördes 2015–2018 med syftet att bland annat skapa en gemensam förvaltningskultur. En utgångspunkt för diskussionerna var stadens fyra förhållningssätt. I samband med detta projekt, där alla medarbetare var med, togs vårt Vi-dokument fram. Vi-dokumentet är våra spelregler kring vad som gäller för medarbetarskapet och ledarskapet vid förvaltningen. Det handlar om hur vi vill bemöta och stötta varandra, hur vi är mot varandra på arbetet; på möten, i fikarummet, när vi möts i trappen eller på en afterwork. Vi-dokumentet innehåller sju delar: Vi är tillåtande, Vi är ett lag, Vi är hjälpsamma, Vi är förstående, Vi är respektfulla, Vi är engagerade i vårt ledarskap och Vi är kommunikativa. HR har tagit fram ett stödmaterial till APT för att arbeta med de sju diskriminerings grunderna och normmedvetenhet. Vid introduktion informeras medarbetarna om innehållet i vår likabehandlingsplan. Likabehandlingsplanen har också kommunicerats via intranätet till alla medarbetarna samt dialog kring likabehandling har förts i ledningsgrupperna samt på APT. Hur avdelningarna har arbetat med Vi-dokumentet, diskriminering och normvetenhet kommer att redovisas i HR-rapporten för 2019.

HR säkerställer kontinuerligt att frågor kring våra förhållningssätt och mänskliga rättigheter finns med under rekryteringsprocesserna av nya medarbetare och chefer.

Varje år i augusti går HR igenom sina nya rutiner utifrån ett jämlikhetsperspektiv och använder metoden som går under namnet WPR (”What's the problem represented to be”)

Förvaltningen arbetar med att få en ökad mångfald både på kort och lång sikt genom att vi tar emot nyanlända med kompetens inom vårt sakområde, men som inte fullt ut behärskar svenska ännu. Under 2019 har vi dock inte prioriterat detta arbete.

Status: Planen är genomförd

3.7 Intern kontrollplan

Huvudområde: Styrning, uppföljning och intern kontroll			
Område	Risker och konsekvenser	Åtgärder	Uppföljning helår 2019
Förändring och förbättring	Bristande inflytande och delaktighet från medarbetare vid förändrings- och förbättringsarbete.	Dokumentera och kommunicera rutinen för förändrings- och förbättringsarbete. Kartlägg behov av förbättringar och implementera dessa.	<p>Utgångspunkten har varit att detta rör avdelningen för miljötillsyn. Ett aktivt arbete har bedrivits med att kommunicera såväl muntligt som skriftligt de förväntningar som finns från avdelningschefens sida, när det gäller uppdragets genomförande. En arbetsgrupp bestående av medarbetare och chefer har tagit fram underlag för det fortsatta förändringsarbetet.</p> <p>Under året har en arbetsgrupp under namnet Inflytandegruppen tillsatts och tagit fram ett flertal förslag till förbättringsarbete varav en del sedan tidigare implementerats och övriga implementeras.</p>
Processer och arbetssätt	Miljöförvaltningens processer och arbetssätt har brister. Detta kan leda till att uppdraget inte utförs på ett ändamålsenligt sätt och att mål och önskade effekter inte nås.	Genomför det pågående strategiska utvecklingsprojektet att kartlägga samtliga arbetsprocesser.	<p>Utvecklingsprojektet har avvecklats. Processkartläggningen har övergått till linjen och görs med stöd av verksamhetsstödet. Fokus har legat på planering och uppföljning inom miljötillsynen. Klagomålsprocessen har kartlagts och rutiner som är kopplande till denna har reviderats.</p> <p>Det har genomförts workshops där medarbetarna deltog med fokus på att hitta effektiva förbättringar i tillsynsprocesserna.</p> <p>Inom avdelningen för Miljötillsyn har en beskrivning av tillsynsprocessen för fordonsbranschen tagits fram. Processen kan sannolikt omsättas till all tillsyn.</p>
		Analysera och vid behov utveckla processerna. Utveckla arbetssätt. Säkerställ att fastställda rutiner följs.	<p>Diskussioner har förts med miljöförvaltningen i Malmö som har varit framgångsrika med en effektiv och rättssäker ärendehantering av bostadsklagomål. Syftet var att vi skulle lära oss av deras erfarenheter. Nya arbetssätt har nu implementerats. Dessa innebär att bostadsklagomål hanteras tillsammans med fastighetsägartillsynen av en mindre grupp medarbetare. Målet är att öka kvaliteten och effektivisera tillsynen inom området.</p>
		Utveckla förvaltningens controllerfunktion.	<p>Förvaltningen har nu två controllrar med väl definierade uppdrag. Controllrarna ingår, efter en mindre omorganisation i stabsfunktionen, tillsammans med ekonomimedarbetarna, och är direkt underställda biträdande direktören, tillika ekonomichefen. De arbetar dock i huvudsak med verksamhetscontrolling på avdelningsnivå. Under hösten har också en ny funktion som planeringsledare inrättats som också ska arbeta med planering och</p>

Huvudområde: Styrning, uppföljning och intern kontroll			
			uppföljning, dock på förvaltningsövergripande nivå.
Resultatanalys	Miljöförvaltningen arbetar inte systematiskt med analys av resultaten. Tillräckliga resurser läggs inte på analys. Kunskap om och verktyg för att analysera saknas. Effekt och nytta kan inte mätas på ett tydligt sätt. Det är svårt att hitta kopplingen mellan våra prestationer (resultat) och en förväntad effekt. Trots ett rättvisande resultat går det inte att utläsa effekten av verksamheten eller så dras fel slutsatser. Resultatanalysen blir bristfällig vilket kan leda till att underlaget för förbättringar är otillräckligt.	Ta fram och implementera en systematik/metod/verktyg för att analysera verksamheten. Ta fram och implementera en systematik/metod/verktyg för att analysera effekten av verksamheten. Utbilda chefer och nyckelpersoner i verksamhetsanalys. Utveckla förvaltningens controllerfunktion.	Ett arbete som syftar till att utveckla och förbättra planerings- och uppföljningsprocessen har pågått under året. Här ligger bland annat modell och metod för resultatanalys, men också andra delar.
Kommunikation mellan nämnd och förvaltningsledning	Nämnden och förvaltningsledningen brister i kommunikationen sinsemellan. Processerna inom styrning, uppföljning och intern kontroll kommuniceras inte på ett tillräckligt och tillfredsställande sätt. Detta kan leda till en sämre måluppfyllelse.	Den månatliga ekonomiska lägesrapporten utvecklas till att även omfatta uppföljning av pågående uppdrag och projekt.	Sedan februari 2019 omfattar den månatliga rapporteringen även uppföljning av pågående uppdrag och projekt.
Förvaltningsintern kommunikation	Förvaltningen brister i den interna kommunikationen. Processerna inom styrning, uppföljning och intern kontroll kommuniceras inte på ett tillräckligt och tillfredsställande sätt. Detta kan leda till en sämre måluppfyllelse.	Ta fram en kommunikationsstrategi. Ta fram en kommunikationsplan för 2019. Implementera strategin och genomför planen.	För att ta fram en kommunikationsstrategi och kommunikationsplan har vi under 2019 arbetat med att ta fram en nulägesanalys i den interna kommunikationen som ska presenteras i förvaltningsledningen under februari 2020. Därefter kommer ett arbete startas upp med nulägesanalysen som grund för att ta fram en tydlig kommunikationsstrategi och plan för förvaltningen. Hänsyn kommer även tas i KF:s beslutade kommunikationspolicy, där även den kommunikativa organisationen är en del. Utifrån detta kommer vi sedan ta fram förbättringsförslag som ska implementeras i verksamheten.
Stadens styrande dokument	Stadens styrande dokument inom alla områden är inte	Analysera stadens styrande dokument för att identifiera eventuella	Staden har sammanlagt 351 styrande dokument, varav 165 avser uppdrag för nämnder och bolag.

Huvudområde: Styrning, uppföljning och intern kontroll			
	tillgängliga eller kända och följs inte. Detta kan leda till otydlig och bristfällig styrning.	brister i efterlevnaden. Ta fram en handlingsplan för att åtgärda dessa eventuella brister. Implementera handlingsplanen.	Förvaltningen har påbörjat en genomgång av dessa dokument för att avgöra vilka som är mest relevanta för miljö- och klimatrådet. Nästa steg blir att bedöma efterlevnaden för att därefter ta fram en plan för att åtgärda eventuella efterlevnadsbrister. Inom ramen för projektet säker informationshantering har det gjorts en översyn av förvaltningens verksamhetshandbok. I detta arbete ingår också att gå igenom olika styrande dokumenten inom verksamhetsstyrnings området. Detta arbete är pågående.
Budget, uppföljning, prognos, analys	Det finns brister i periodiseringen av budgeten. Upplupna intäkter och kostnader redovisas inte på ett tillfredställande sätt, månadsresultaten är inte rättvisande, prognoser är bristfälliga och beslutsunderlagen dåliga. Detta kan leda till att miljö- och klimatrådets beslutsunderlag blir undermåligt och beslut kan fattas på felaktiga grunder.	Säkerställ att tillsyns-, kontroll- och projektplaner är rätt periodiserade och att budgeten följer den periodiseringen. Säkerställ att debitering av tillsyn och kontroll sker löpande i direkt anslutning till tillsyns- och kontrollaktiviteterna. Förbättra redovisningen och rapporteringen av prestationer (kontroller, tillsynsbesök, tid mm.) i kontrollen, tillsynen och projekt.	Detta har uppnåtts inom livsmedelskontrollen och utveckling pågår inom miljötillsynen. Ett planeringsverktyg och en produktionsplan liknande det/den som används inom livsmedelskontrollen har testats och vidareutvecklats baserat på testresultaten. Fakturering sker nu varje vecka istället för som tidigare en gång per månad. Rutinen för debitering för tillsyn har uppdaterats under året med syftet att debiteringen skall ske i anslutning till tillsynsaktiviteten. Den ekonomiska redovisningen i de externfinansierade projekten är numera väl strukturerad.

Planering	Planeringsunderlagen är bristfälliga. Detta kan leda till ineffektivitet, felaktiga prioriteringar och felaktig resursfördelning.	Hämta in och analysera data och kunskap och lägg samman detta med redan befintlig kunskap, det vill säga gör synteser. I inhämtandet ska ingå deltagande i forskning och innovation, mätningar och omvärldsbevakning med mera. Gör nulägesanalys i Stratsys. Utveckla och förbättra behovsutredningen.	En nulägesanalys har gjorts och behovsutredningen inför 2020 presenterades för nämnden den 21 maj 2019. Med denna som bas genomförde nämnden en planeringsdag i augusti, och förvaltningen tog fram ett förslag till budget för 2020 med detta som bas.
-----------	---	--	---

Huvudområde: Säkerhet inom alla områden			
Område	Risker och konsekvenser	Åtgärder	Uppföljning helår 2019
Informations-säkerhet	Miljöförvaltningen arbetar inte systematiskt med informationssäkerhet. Kontrollsystemet är otillräckligt. Ansvar och roller är inte tydligt	Genomför det pågående strategiska utvecklingsprojektet att kartlägga samtliga arbetsprocesser. Genomför det pågående strategiska	Ett projekt som syftar till säker informationshantering har pågått under året. Målen med projektet är att skapa förutsättningar för en säker informationshantering, att informationshanteringen uppfyller lagar och regler, att ta fram en processkarta samt att stödja förvaltningens planerings- och

	definierade och fastställda. Rutiner saknas eller är inte kända. Informationstillgångarna är inte kartlagda, klassificerade och riskklassade vilket kan medföra att miljöförvaltningen inte upprätthåller rätt nivå avseende skydd av konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet.	utvecklingsprojektet att kartlägga och säkerhetsklassa informationstillgångarna.	uppföljningsarbete. Arbetet kommer fortsätta under 2020. I arbetet ingick också att ta fram en ny klassificeringsstruktur, som kommer att implementeras under 2020.
Mätningar av luft, och buller m.m.	Mätinstrument, mätutrustning samt tillhörande datalagringsystem fungerar inte på grund av bristande underhåll eller skadegörelse. Det kan leda till bristfällig övervakning och därmed sämre beslutsunderlag.	Fastställ en drift-, underhålls- och investeringsplan samt säkerställ resurser (kompetensmässiga och ekonomiska)	Två nya mätinstrument har införskaffats under året.

Huvudområde: HR			
Område	Risker och konsekvenser	Åtgärder	Uppföljning helår 2019
Arbetsmiljö och hälsa	Det finns brister i miljöförvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete vilket kan leda till olägenheter och skador.	Analysera stadsrevisionens granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och genomför nödvändiga förbättringar.	Stadsrevisionen lämnade två rekommendationer. Förvaltningens förslag till åtgärder utifrån dessa rekommendationer lämnades till nämnden den 21 maj och har därefter implementerats.
Rekrytering	Det finns brister i efterlevnaden av stadens rekryteringsprocess vilket kan leda till felaktiga rekryteringar. Detta kan leda till höga kostnader och sämre måluppfyllelse.	Tydliggör hur stadens rekryteringsordning ska tillämpas.	Göteborgs Stad har tagit fram nya regler för rekryteringsprocessen. Hur den lokala tillämpning av detta ska gå till diskuterades i förvaltningens samverkansgrupp den 12 juni. Förvaltningen har därefter tillämpat de nya reglerna.

Huvudområde: Ekonomi, inköp och upphandling			
Område	Risker och konsekvenser	Åtgärder	Uppföljning helår 2019
Förändringsberedskap	Förvaltningen har inte tillräcklig beredskap för förändrade ekonomiska förutsättningar.	Se över behovet/värderingen av eget kapital. Öka nämndens egna kapital till rekommenderad nivå. Analysera för- och nackdelar med allmän visstidsanställning. Genomför eventuella förändringar som resultat av analysen.	Vid årsskiftet 2018/2019 uppgick nämndens egna kapital till 13 176 tkr. Nämnden beslutade att återredovisa 4 176 tkr, vilket ger ett eget kapital på 9 000 tkr, som är rekommenderad nivå. Det egna kapitalet har alltså ökat med 4 500 tkr.

Huvudområde: Ärendehantering och myndighetsutövning			
Område	Risker och konsekvenser	Åtgärder	Uppföljning helår 2019
Debitering	Det finns brister och felaktigheter i debiteringen. Avgifter debiteras på felaktiga grunder och/eller i fel omfattning i förhållande till nedlagd tid. Skattemedel och tillsyns- och kontrollavgifter kan komma att användas felaktigt.	Säkerställ att handläggarna har tillräcklig kännedom om nämndens taxor, handläggarna har tillräcklig kunskap om relevanta delar i lagstiftningen, debitering av tillsyn och kontroll sker löpande i direkt anslutning till tillsyns- och kontrollaktiviteterna, kvalitetssäkra kunduppgifterna i registren i ärendehanteringssystemet.	Nämndens taxor är lätt tillgängliga. Fakturering sker veckovis. Arbetet med att kvalitetssäkra uppgifterna i ärendehanteringssystemet pågår kontinuerligt.
		Säkerställ att regler, riktlinjer och rutiner för debitering är upprättade, uppdaterade och kommunicerade.	Regler, riktlinjer och rutiner sågs över och uppdaterades i samband med övergången till ett nytt ärendehanteringssystem i slutet av 2018. Rutinerna uppdateras och kompletteras löpande.
		Inför en systematisk kontroll av att debitering görs i enlighet med regler, riktlinjer och rutiner enligt ovan.	Olika kontroller görs. Arbeta med att öka systematiken i dessa kontroller pågår kontinuerligt.
Personuppgifter och sekretess	Bristande efterlevnad av GDPR. Personuppgifter och sekretesskyddade uppgifter hanteras bristfälligt eller felaktigt. Uppgifter kan hamna i orätta händer och leda till men eller skada för privatpersoner och verksamheter.	Genomför det pågående strategiska utvecklingsprojektet att kartlägga samtliga arbetsprocesser. Åtgärda brister som eventuellt identifieras. Genomför det pågående strategiska utvecklingsprojektet att kartlägga och säkerhetsklassa informationstillgångarna.	Har ingått som en del i projektet om säker informationshantering. Ingår också i den dagliga ledningen på förvaltningen, med enhetschef som ansvarig.

Status: Planen är genomförd

4 Uppföljning av externfinansierade projekt

4.1 Stadslandet Göteborg

Detta EU-finansierade projektet, som finansierades via Tillväxverket och leddes av Business Region Göteborg (BRG), har avslutats under 2019. Miljöförvaltningen huvudsakliga bidrag till projektet var att, inom ramen för delprojektet ”En lokal livsmedelsstrategi”, ta fram rapporten "Hållbar mat i Göteborg". Denna presenterades för nämnden på sammanträdet den 23 april, varefter informationen antecknades.

Miljöförvaltningen avser inte att vara part i en möjlig fortsättning av projektet.

Status: Projektet är avslutat

4.2 Luft och Vatten – Internet of Things (LoV-IoT)

Detta innovationsprojekt, som finansieras av Vinnova, handlar om framtidens miljöövervakning. Det leds av miljöförvaltningen och består av 15 parter från akademi, industri samt offentlig verksamhet.

LoV-IoT har under året testat sensorer i dagvattenbrunnar och luftkvalitetsensorer vid byggplatser för Västlänken. Data från testerna utvärderas för att kunna avgöra vilka sensorer kan användas för att komplettera miljöövervakningen av byggplatser och dagvattenbrunnar. Ett syftet är att hitta billiga sensorer för denna typ av miljöövervakning, vilket skulle betyda att miljöövervakningen kunde öka i omfattning utan stora kostnader.

Inom LoV-IoT har det satts upp en Fiware plattform för datahantering från olika källor samt mellan olika aktörer. Tillgång till luftkvalitetsdata i realtid efterfrågas av både externa parter och parter inom staden. I och med LoV-IoT projektet har befintliga data kunnat tillgängliggöras i större utsträckning.

Status: projektet kommer att avslutas under 2020

4.3 Kartläggning och skydd av marina ansvarsbiotoper

LONA – den lokala naturvårdssatsningen

Under 2019 har projektet bidragit till att inventeringar utförts av ålgräsängar genom att filma och analysera växtlighet i tre vattenförekomster: Asperöfjorden, Askims fjord samt Styrö-Vrångö. Dessutom har tre tidigare kända ålgräsängar inventerats: Halsviken, Askimsviken samt utanför Lilla Amundön. Resultaten ger en statistiskt säkerställd och uppföljningsbar bild av ålgräsets utbredning i de undersökta områdena. I tre undersökta ålgräsängar varierade medeltäckningsgraden av ålgräs mellan ca 37 och 59 %, och ängen i den inre delen av Askimsviken hade signifikant lägre täckningsgrad av ålgräs än de båda andra ängarna (yttre Askimsviken och Halsviken).

Hårdbotten har inventerats i delar av den mycket stora vattenförekomsten Göteborgs södra skärgårds kustvatten samt i vattenförekomsten Styrö-Vrångö. Resultaten ger en

statistiskt säkerställd och uppföljningsbar bild av förekomst av ett urval krontaksbildande alger samt fintrådiga alger. På hårbotten i grundare vatten dominerade fintrådiga alger algsammansättningen och djupare dominerade rödalger med bladlik bål.

Biogena rev (blåmusselbankar) har inventerats i tre områden där det tidigare rapporterats om förekomst av blåmusselbankar: Nordre älvs mynning, Göta älvs mynning samt runt Vrångö. På fyra av provpunkterna (samtliga i Göta älvs mynning) bedömdes täckningsgraden av blåmusslor att vara över tio procent, vilken innebär att förekomsten kan klassas som blåmusselbank/biogent rev enligt Natura 2000. Artinformation från inventeringarna är rapporterade till Artportalen.

Delrapporter för inventeringarna håller på att färdigställas som ger fördjupade analyser av resultaten.

Status: Projektet avslutas under 2020

4.4 Minskat marint skräp

LONA – den lokala naturvårdssatsningen

Mätningar av plastskräp har under 2019 gjorts inom två olika typer av områden: på kommunala badstränder samt i kanaler i staden. En beteendestudie har utförts på platser där många människor rör sig utmed kanalerna. Projektet syftar till att utveckla metoder för att mäta plastskräp, men också för att kvantifiera mängden plastskräp som slängs.

De kommunala badstränder som ingått i studien är Sillvik, Fiskebäck, Askimsviken samt Stora Amundön. Mätningar har genomförts i två perioder per strand. De övergripande resultaten visar att fimpar är det mest förekommande skräpet utmed badstränderna. De kanalsträckor där mätningar utförts är Feskekörka, Kungstorget samt Lejontrappan. Beteendestudien är utförd på motsvarande platser på land. Det var signifikant högre antal fimpar än andra skräpkategorier runt papperskorgar vid kanalen och badstränder, vilket visar att den stora mängden fimpar på gator (70%) även observeras vid stadens vattenmiljöer.

Nya mätningar ska genomföras under 2020. De erhållna resultaten kommer därefter att analyseras och rapporteras.

Projektet genomförs i samarbete med park- och naturförvaltningen.

Status: Projektet avslutas under 2020

4.5 Viable Cities – Liquid roadmap och Knowledge sharing

Miljöförvaltningen var i egenskap av partner i det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities med i två strategiska samverkansprojekt inom ramen för programmet.

Vårt deltagande i dessa projekt syftade till att dels med vår kunskap bidra till programmets måluppfyllelse, men också bidra till vårt eget arbete med att öka takten i klimatomställningen. Dessa projekt har gett oss god omvärldsbevakning och bidraget till nätverkande.

Status: Projekten är avslutade

4.6 Mistra Sustainable Consumption

Förvaltningen har sedan 2018 en kommundoktorand anställd inom ramen för det av Mistra finansierade forskningsprogrammet Mistra Sustainable Consumption. Forskningsfrågorna handlar om pågående aktuellt arbete i Göteborgs Stad gällande erfarenheter och effekter av att satsa på hållbar mat inom förskolan och grundskolan. Under 2019 har vi i förvaltningens pågående arbete med att ta fram stadens miljö- och klimatprogram 2020-2030 kunnat tillämpa den senaste forskningen och erfarenheten inom området.

Status: Projektet pågår fram till och med 2021

4.7 Climate-KIC – CELSIUS 2.0

Projektet som finansieras av EU via Climate-KIC handlar om kunskapsöverföring rörande städers försörjning av värme och kyla. Under 2019 har miljöförvaltningen inom ramen för projektet etablerat samarbete med andra aktörer inom och utanför staden med syfte till att utveckla hållbara fjärrsystem för att försörja städer med värme och kyla. Kunskapsöverföringen via projektet kommer bland annat att användas inom ramen för det kommande arbetet med att uppdatera stadens energiplan och ta fram energimålen i miljö- och klimatprogrammet under 2020.

Status: Projektet pågår fram till och med 2021

4.8 Demonstrationsprojekt LCA-beräkningar

Projektet syftade till att ta fram och utvärdera ett anpassat LCA-verktyg (Life Cycle Assessment) för att beräkna vilken miljöpåverkan, i form av växthusgasutsläpp, ett material har genom hela byggprocessen från utvinning av materialet, transporter och byggnation.

Miljöförvaltningen har under hösten 2019 överlämnat sitt ansvar i projektet till lokalförvaltningen som har en primär roll i projektet. Förvaltningen tar del av projektets resultat via deltagande i nätverk.

Status: Projektet är avslutat för miljöförvaltningens del

4.9 SCOREWater

Miljöförvaltningen är partner i projektet ScoreWater som finansieras inom ramen Horizon 2020 (EU) och leds av Svenska miljöinstitutet AB (IVL). ScoreWater handlar om utveckling av framtidens miljöövervakning inom vattenområdet.

Projektet startade i maj 2019 och i september hölls en workshop med intressenter/avnämare i projektet. I december 2019 gjordes den första installationen av mätutrustning på utgående vatten vid Swedish Hydro Solutions reningsanläggning i

Västlänkens centralen-etappen. Under våren kommer installation av sensorer att ske i kretslopp och vattens ledningsnät och i recipient.

Förvaltningen för kretslopp och vatten deltar också i projektet från stadens sida.

Status: Projektet pågår fram till och med 2023

4.10 Klimatneutrala Göteborg 2030

Projektet har påbörjats under hösten 2019 och syftar till att i bred samverkan utveckla styrning och ledning på lokal nivå på ett sätt som ökar takten i klimatomställningen. Göteborg är en av nio städer som var projekt inom området hålls samman i ett nationellt nätverk av det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.

Status: Projektet pågår till och med 2021

4.11 Go:Innovation fas 3

Projektet är en fortsättning på tidigare Vinnova-finansierade projekt som syftar till att bygga en innovationsplattform i Göteborg.

Under hösten 2019 har miljöförvaltningen tagit fram en plan för vår del i projektet och startat arbetet tillsammans med andra deltagande aktörer i staden. Miljöförvaltningens delprojekt syftar till att identifiera vilken kritisk institutionell kapacitet som saknas i staden för att öka takten i klimatomställningen och prova nya former för styrning och ledning.

Status: Projektet pågår till och med 2022

4.12 Greengov

Governing the green shift through leadership of cocreation

Göteborg är tillsammans med Oslo, Köpenhamn och Kapstaden fallstudiestäder för projektet Greengov. En ”city lab” på ledningsnivå planeras under 2020. Fokus ligger på de sociala konsekvenserna av klimatförändringarna. Utöver forskarna som ska leda diskussioner, och tjänstepersoner från de tre städerna, kommer också politiker från miljö- och klimatnämnden samt social resursnämnd att delta.

Status: Projektet pågår till och med 2023

5 Uppföljning av förvaltningsinterna utvecklingsprojekt

5.1 Aktivitetsbaserad arbetsplats

Slutföra övergången till aktivitetsbaserad arbetsplats (ABA).

2016 påbörjades projektet med att miljöförvaltningen skulle gå över till aktivitetsbaserade arbetssätt och bli en aktivitetsbaserad arbetsplats. Detta för att förbättra arbetsmiljön, men också för att kunna nyttja lokalerna bättre när vi blir fler medarbetare och inte minst för att kunna arbeta mer effektivitet, där valet av arbetsplats styrs av arbetet innehåll.

Genomförandet har skett våningsplan för våningsplan och våren 2019 slutförde vi projektet. Projektet är nu avslutat och är integrerat i det dagliga. Fortsatt arbete med att vidareutveckla arbetssättet ansvaras det för i linjen.

Status: Projektet är avslutat

5.2 Säker informationshantering

Betrygga en säker informationshantering.

Arbetet pågår enligt plan. Under året har bland annat en ny klassificeringsstruktur tagits fram.

Se också rapportering av den interna kontrollplanen där delar av pågående arbete beskrivs.

Status: Projektet pågår till och med första halvåret 2020

5.3 Processkartläggning

Processkartläggning och identifiering av utvecklingsbehov.

Detta projekt har utvecklats som projekt och drivs nu i linjen, utifrån de behov som kärnverksamheten identifierar.

Status: Projektet är avslutat

5.4 GIS

Utveckling inom GIS-området (geografiska informationssystem).

Arbetet har fortskridit enligt plan. En GIS policy har tagits fram och kommer upp för beslut på nämndens sammanträde den 11 februari. Därefter kommer GIS regler och instruktioner att fastställas av direktören.

Ett förslag för hur den fortsatta utvecklingen inom GIS-området ska bedrivas kommer diskuteras i chefsgruppen under våren och ligga till grund för den kommande behovsutredningen.

Status: Projektet pågår till och med våren 2020

5.5 Ärendehanteringssystemet

Utveckla funktionaliteten i ärendehanteringssystemet EDP Vision.

Efter avslutat införande vid årsskiftet 2018/2019 beslutades att detta ska bedrivas som en del av ordinarie verksamhet, med avdelningen för verksamhetsstöd som ansvarig avdelning.

Status: Projektet är avslutat

5.6 Planering och uppföljning

Utveckla modell och metoderna för planering och uppföljning.

Arbetet har fortskridit enligt plan.

Fokus har primärt legat på att utveckla planering och uppföljning på avdelningen för miljötillsyn.

Status: Projektet pågår till och med 2020

5.7 Onboarding

Utveckla förvaltningens onboardingprocess.

Onboardingprojektet är nu avslutat och en slutrapport har tagits fram. Fokus för onboardingprojektet har varit att medarbetare ska känna sig välkomna och snabbare komma in i sitt nya arbete. De förändringar vi har genomfört har skapat en ökad tydlighet samtidigt som vi effektiviserat och förenklat förvaltningens process. Många små förändringar har bidragit till att skapa en effektivare och bättre introduktion till förvaltningen.

Att driva utvecklingen av onboarding i projektform har varit mycket bra. Det var bra att samla den kompetens som behövdes och gav ett större tryck i själva arbetet. Den forskning och statistik vi har tagit del av under projekts gång understryker vikten av att ha en strukturerad och formaliserad onboardingprocess. Fokus på projektet har varit förvaltningsövergripande. Under 2020 kommer HR att samordna och kvalitetssäkra avdelningarnas onboardingprocess med förvaltningens.

Några resultat från projektet är:

- Ett gemensamt material har tagits fram om förvaltningen för att presentera och ge till de vi intervjuar. Det presenterar vilka vi är, vår kultur och vad vi förväntar oss av medarbetarna vid förvaltningen.
- Ett material har tagits fram för att skicka till nyanställda under perioden från att medarbetaren har undertecknat sitt anställningsavtal till medarbetaren börjar på förvaltningen.
- En gemensam tidsplan har tagits fram för när medarbetare kan börjar vid förvaltningen. Den gäller nyanställda, praktikanter, med flera. Medarbetare kan

börja vid förvaltningen vid två fastställda startdatum, i början och mitten på månaden.

- Introduktionen från HR och verksamhetsstödet har delats upp baserat på vad medarbetaren behöver de första veckorna och vad som kan vänta lite (ges dock inom tre månader). Innehållet för förvaltningsgemensamma introduktionsdagar har tagits reviderats.
- Stadens utbildningsportal används vid förvaltningens introduktionsutbildningar
- I att vara en attraktiv arbetsgivare har vi digitalt presenterat förvaltningens medarbetare på vår webb – Jobba hos oss

Status: Projektet är avslutat

5.8 Flexibelt arbetsliv

Utreda eventuella behov för att stabilisera det flexibla arbetslivet.

Målet med projektet var att skapa samsyn kring vad som är utmaningarna i det flexibla arbetslivet när tekniken gör det möjligt att jobba när som helst och var som helst. Ett förbättringsarbete har genomförts och klargöranden på flera punkter har formulerats för inkludering i förvaltningens rutiner. Resultatet av projektet har presenterats på APT med fokus på klargörande av de reviderade rutinerna.

Status: Projektet är avslutat

5.9 Motiverande samtal

Kompetensutveckling av medarbetarna i metoden motiverande samtal.

Projektet löper enligt plan. Upphandling av konsult för utbildningsuppdraget är genomförd och utbildningen har påbörjats. Utbildningarna kommer att fortsätta under 2020.

Status: Projektet pågår till och med 2020, för att sedan gå in i ordinarie verksamhet

5.10 Förbättrat företagsklimat

Uppdraget och projektet "Förbättrat företagsklimat 2019", dnr 2019-3079 har genomförts enligt plan och en slutrapport presenterades för nämnden på sammanträdet den 28 januari 2020.

Ett förbättrat företagsklimat i Göteborg skulle föra många goda effekter med sig för medborgarna i staden. Det skapar arbetstillfällen, tillväxt, tillgång till varor och tjänster, skatteintäkter, integration och minskat utanförskap, och bidrar till välmående och social välfärd.

Miljö- och klimatnämnden har under 2019 genomfört en särskild satsning på att identifiera vad som krävs för att förbättra företagsklimatet inom ramen för nämndens arbete. Det vill säga framförallt inom miljötillsyn och livsmedelskontroll. I uppdraget ingick att på ett oberoende sätt analysera varför vissa verksamhetsutövare inte är nöjda

med den tillsyn och kontroll som de får, och att analysera vilka möjligheter det finns för att förbättra relationen. Vi har därför undersökt vilka insatser som har god potential att ha en positiv påverkan på företagsklimatet. Detta arbete har inkluderat att göra en fördjupad analys av resultaten av de kundundersökningar som löpande sker, samt att sammanställa aktuella forskningsresultat på området och att analysera resultaten av möten och intervjuer med företagsrepresentanter och tjänstepersoner från vår egen och andra kommuner i Sverige.

Slutsatserna av analysen är att kulturen på arbetsplatsen, med en grundläggande trygghet och tillit, är den enskilt viktigaste faktorn för att förbättra företagsklimatet. När vi är trygga i våra roller, arbetslag, vår organisation och med vårt uppdrag sprider vi denna trygghet vidare till de personer vi möter utanför vår organisation. Tillitsfulla relationer driver utvecklingen framåt genom att skapa ansvarstagande åt båda håll. Företagsklimat handlar mycket om förmåga hos offentlig sektor att utvecklas i takt med samhällets utveckling och utifrån kundens, alltså i det här fallet verksamhetsutövarens, behov. Vi möts av en stor variation av behov från våra verksamhetsutövare som ska möta de behov som finns i samhället i övrigt. Denna komplexa utsida kräver en organisation och ett ledarskap som kan hantera detta. Vår verksamhet har länge utvecklats utifrån vårt interna myndighetsperspektiv, men behöver nu ändra fokus. För att främja innovations- och förändringsarbete i offentlig verksamhet behöver balansen förskjutas från myndighetsperspektiv till kundfokus, men också när det gäller några andra perspektiv: från kortsiktighet till långsiktighet, från att betrakta delarna till att se helheten samt från kontroll till tillit.

Projektet har fortsatt med den inledande utredningens resultat som grund. De åtgärder och aktiviteter som har genomförts utgår således från de fem övergripande rekommendationer som utredningen resulterade i:

- En tillitsfull innovationskultur med kunden i fokus
- Dialog bygger på förtroende
- Ledarskap, medarbetarskap och ”kundskap”
- Effektiva processer
- Ett långsiktigt arbete med företagsklimatet – ett gemensamt ansvar

Eftersom arbetet handlar om långsiktiga förändringar, där kultur och attityd är grundläggande är det omöjligt att mäta om det ännu skett någon förändring. Utifrån utredningen och den forskning och erfarenhet som finns inom området är det ändå sannolikt att vi tar oss i rätt riktning och kommer att se mätbara resultat i framtiden, förutsatt att vi fortsätter på den inslagna vägen och genomför de rekommendationer som finns i utredningen.

Status: Projektet är avslutat

Nyckeltal inom tillsyn och kontroll 2019

2020-01-31 Diarienummer 2019–18958

I denna bilaga till årsrapport 2019 presenteras information om nämndens verksamhet inom tillsynen och kontrollen i form av olika typer av nyckeltal. Syftet är att ge en samlad bild av myndighetsutövningens prestationsmässiga och ekonomiska utveckling.

I vissa fall jämförs nyckeltalen med motsvarande siffror för Stockholm och Malmö. I detta sammanhang använder vi de nyckeltal som används inom den så kallade miljöbarometern (www.miljöbarometern.se).

Nedan redovisas också de nyckeltal som årligen rapporteras till Livsmedelsverket. Med anledning av detta finns det en del överlappande nyckeltal inom kontrollen.

För några nyckeltal har det av olika skäl inte varit möjligt att få fram siffror. Det är dock vår ambition att dessa ska tas fram i kommande uppföljningar.

Livsmedelskontroll

Sammanfattande analys

Livsmedelskontrollen har i allt väsentligt genomförts enligt kontrollplanen för 2019. Drygt 6 000 kontroller har genomförts, vilket motsvarar 97 procent av de planerade kontrollerna.

Med hänsyn tagen till en felaktigt beräknad intäktsbudget var ekonomin i balans. Eftersom kontrollvolymen är relativt konstant över tid borde intäktsbudgeten ha baserats på utfall föregående år, uppräknad med PKV. Istället gjordes felaktiga antaganden i budgeteringen, antaganden som baserades på felaktigt beräknade kontrolltimmar. Någon budgetjustering gjordes inte.

Livsmedelskontrollen får goda omdömen i kundundersökningen Insikt. Värdena för NKI och de olika så kallade serviceområdena ligger samtliga över 70, med relativt god marginal, vilket är högt.

Perspektiv	Resultat
Verksamhet	
Kund	
Ekonomi	

	Utfall 2019	Målvärde 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Årsarbetare (inspektörer), antal	37,4	35,4	36,8	32,6
Antal anläggningar för livsmedelskontroll	4 669		4 747	4 890
Antal anläggningar för livsmedelskontroll per årsarbetare	125		129	150
Kontroller totalt, antal	6 011	6 200	5 991	4 671
varav kontroller utan avvikelse, antal	5 031		5 104	3 637
varav kontroller med avvikelse, antal	979		887	1 034
varav kontroller med avvikelse, procent	16		15	22
Kontroller totalt per årsarbetare, antal	161	175	163	143
varav kontroller med avvikelse, antal	26		24	32
Kontroller per anläggning i genomsnitt, antal	1,29		1,26	0,96
Beslut om sanktionsavgift*)	22			
Åtalsanmälningar, antal	6		1	2

	Utfall 2019	Målvärde 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Ansökningar om utdömande av vite, antal	17		21	48
Överklagade beslut, antal	30		24	31
varav avgiftsbeslut (fakturor)	21			
Avgöranden i överinstans avseende överklagade beslut, antal	Uppgift saknas		Uppgift saknas	35
Andel avgöranden där nämnden fått rätt (ej ändring av beslutet), procent	Uppgift saknas		Uppgift saknas	74
Ekonomi				
Timavgift, kronor	1 297	1 297	1 164	1 130
Intäkter totalt, tkr	25 935	27 400	23 148	22 709
Kostnader totalt, tkr	35 728	36 331	33 453	26 010
Intäkt per årsarbetare, tkr	693	774	629	697
Debiterade timmar per årsarbetare	535	596	540	616
Kostnadstäckning, procent	73	75	69	87
Rapportering till Livsmedelsverket				
Antal årsarbetskrafter för livsmedelskontroll	37,2		36,5	32,6
Resursbehov för livsmedelskontroll	35,2		37	40
Antal årsarbetskrafter för dricksvattenkontroll	0,2		0,20	0,19
Resursbehov för dricksvattenkontroll	0,2		0,20	0,22
Årliga kontrollkontrollavgifter, livsmedel, tkr	22 968		20 528	20 141
Årliga kontrollkontrollavgifter, dricksvatten, tkr	170		165	158
Extra kontrollavgifter, livsmedel, tkr	1 970		1 947	2 162
Extra kontrollavgifter, dricksvatten, tkr	3,9		24	0
Avgifter för godkännanden, tkr	0		4,7	0
Avgifter för registreringar, livsmedel, tkr	577		485	412
Avgifter för registreringar, dricksvatten, tkr	1,2		0	48

	Utfall 2019	Målvärde 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Timtaxa, planerad kontroll, kronor	1 297	1 297	1 164	1 130
Timtaxa, extra kontroll, kronor	1 297	1 297	1 164	1 130
Insikt – en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning				
NKI (nöjdkundhetsindex)	73	70	72	73
Serviceområden				
Information	71	70	71	72
Tillgänglighet	74	70	71	71
Bemötande	79	70	79	80
Kompetens	76	70	74	73
Rättssäkerhet	73	70	71	72
Effektivitet	75	70	75	75

*) Avser perioden juli-december 2019. Möjligheten att ta ut sanktionsavgift började gälla den 1 juli 2019.

Årsarbetare

Under 2019 ökade personalvolymen med 0,6 årsarbetare, från 36,8 till 37,4. Jämfört med personalbudgeten för 2019 ökade personalvolymen med två årsarbetare.

Anläggningar/livsmedelsverksamheter

Vid utgången av 2019 fanns 4 669 livsmedelsverksamheter registrerade i miljöförvaltningens register. Utslaget per årsarbetare ger det 125 anläggningar per årsarbetare. Motsvarande siffror för Stockholm och Malmö är 149 respektive 105 (2018).

Antalet registrerade anläggningar har minskat med 221 stycken sedan 2017. Under andra halvåret 2019 upptäcktes ett tjugotal oregistrerade verksamheter. Dessa verksamheter belades med en sanktionsavgift.

I genomsnitt fick varje anläggning 1,3 kontroller under 2019. Hur många planerade kontroller en anläggning ska ha under en viss tidsperiod avgörs av vilket riskklassning som de har. Härtill kommer uppföljande kontroller om avvikelser konstateras vid den planerade kontrollen.

Kontroller

Totalt genomfördes 6 011 kontroller under 2019, vilket innebar en ökning med 3,6 procent jämfört med 2018. Detta motsvarar att 97 procent av de planerade kontrollerna genomfördes. Antalet kontroller per årsarbetare var något färre 2019 jämfört med 2018 (161 jämfört med 163). Motsvarande siffror för Stockholm var 198 (2018).

Cirka 200 kontroller har inte blivit utförda. En orsak till att några verksamheter inte fått sin kontroll har varit att verksamheterna inte varit tillgängliga för kontroll i december eller att det är ambulerande verksamheter som inte varit igång. Dessa verksamheter kommer istället att få sin kontroll genomförd i början av 2020.

Det konstaterades avvikelser i 979 fall, vilket motsvarar cirka 16 procent av samtliga kontroller. För 2018 var motsvarande siffra cirka 15 procent. Detta indikerar att åtminstone cirka 85 procent av de registrerade livsmedelsverksamheterna i staden kan bedömas bedriva en säker verksamhet ur ett hälsoskyddsperspektiv. Se även ”Sanktionsavgift” och ”Åtalsanmälan” nedan.

Sanktionsavgifter¹

Vid halvårsskiftet 2019 infördes möjligheten att ta ut en sanktionsavgift vid överträdelse av livsmedelslagstiftningen. Under andra halvåret 2019 fattades 22 sådana beslut. I de flesta fallen handlar det om att registreringspliktiga verksamheter inte har anmält sin verksamhet.

Åtalsanmälningar²

Antalet åtalsanmälningar har ökat från en anmälan 2018 till sex anmälningar 2019. Detta beror på att vi har upptäckt fler verksamheter som har brister där vi bedömer att åtalsanmälan är det verktyg som ska användas. Det har handlat om brister som vi bedömer utgör osund konkurrens/livsmedelsbedrägerier och där vi också bedömer att bristerna är så omfattande och tillräckligt dokumenterade för att ska ha god fog för en åtalsanmälan.

¹ Förklaring – Sanktionsavgift För att effektivisera sanktionssystemet vid överträdelser av livsmedelslagstiftningen har sanktionsavgifter införts i livsmedelslagen (2006:804) för vissa särskilda fall av bristande efterlevnad. Också fängelsestraff har införts i straffskalan för vissa överträdelser.

Kontrollmyndigheter är skyldiga att besluta om och ta ut sanktionsavgifter i vissa angivna fall. Se 30 a § livsmedelslagen (2006:804) och 39 c-e §§ livsmedelsförordningen (2006:813). De situationer som omfattas är:

- När någon påbörjar en verksamhet som är registreringspliktig utan att en anmälan om registrering har gjorts till den behöriga myndigheten. Detta gäller även när någon tar över en redan pågående verksamhet utan att låta registrera detta.
- När någon brister i viss journalföring eller dokumentation.

Källa: Livsmedelsverket

² Förklaring – Åtalsanmälan

Myndigheten ska beivra överträdelser av lagstiftningen. Ett av sätten att beivra är att anmäla företag som bryter mot reglerna till åklagare/polis.

I en åtalsanmälan måste kontrollmyndigheten tydligt beskriva den gärning som myndigheten misstänker är ett brott mot lagstiftningen och att lika tydligt ange vilka regler det är som har överträtts.

Källa: Livsmedelsverket

Viten³

Av de sammanlagt 979 besluten som rör observerade brister var cirka 100 förenade med vite. I 17 fall ansöktes om utdömande av vite. Detta är en minskning jämfört med 2018 då vi ansökte om utdömande av vite vid 21 tillfällen och 2017 då motsvarande siffra var 48. Detta är en önskvärd trend eftersom den visar att åtgärder vidtas och vi behöver inte använda hotet om att ett vite kan komma att dömas ut om åtgärder inte vidtas.

Ekonomi

Kostnaderna ökade med 6,8 procent. Intäkterna ökade med tolv procent, vilket till största del förklaras med att timavgiften höjdes med elva procent.

De totala intäkterna uppgick till 25 935 tkr. De totala kostnaderna, inklusive overheadkostnad, uppgick till 35 728 tkr. Kostnaderna finansierades således till 73 procent med intäkter. Detta är högre än många av de cirka 25 andra svenska kommuner som vi har statistik för, men lägre än till exempel Stockholm (89 – 2018) och Botkyrka (88 – 2018). Resterande del av kostnaderna finansierades med skattemedel.

Nyckeltalet ”Debiterade timmar per årsarbetare” (535) ligger på medel i en jämförelse med cirka 25 andra svenska kommuner. Om man däremot jämför med Stockholm så debiterade vi betydligt färre timmar per årsmedarbetare under 2019 (751 – 2018).

³ Förklaring – Vite

Vite är ett ekonomiskt påtryckningsmedel som myndigheten kan använda för att förmå den enskilde att följa myndighetens beslut.

Viteslagen (1985:206) gäller viten som enligt lag eller annan författningstext får föreläggas av myndigheter. Det måste uttryckligen framgå av lagtexten att det finns en rätt att besluta om viten.

På livsmedelsområdet finns en bestämmelse om vite i 23 § livsmedelslagen (2006:804). Av den framgår att ett beslut om föreläggande eller förbud enligt 22 § i samma lag kan förenas med vite. Även beslut som grundar sig på artikel 54 i förordning (EG) nr 882/2004 kan förenas med vite.

Vitesförfarandet består av följande steg:

- *Myndigheten fattar ett vitesbeslut som förenas med vite.*
- *Den enskilde delges vitesbeslutet.*
- *Myndigheten kontrollerar om den enskilde har följt beslutet.*
- *Om beslutet inte har följts kan myndigheten ansöka om utdömande av vite hos domstol.*
- *Domstolen avgör sedan om vite ska utdömas eller inte.*

Utformningen av vitesbeslut

Det finns inget i lagstiftningen som hindrar att man redan i ett första föreläggande som är riktat mot en livsmedelsföretagare tar med ett vitesbelopp. Det förstås förutsatt att vite bedöms nödvändigt för att få till stånd rättelse och att det rör sig om en allvarlig brist i livsmedelssäkerheten.

Det är viktigt att åtgärderna är effektiva enligt EU-rätten men av proportionalitetsprincipen följer också att mer omfattande eller hårdare förelägganden än situationen kräver inte ska användas.

Källa: Livsmedelsverket

Insikt⁴

Att ha en god relation med de verksamheter vi möter är en förutsättning för att vi ska nå en verklig förändring i skyddet av människors hälsa och miljön i Göteborg.

Insiktsmätningarna är ett verktyg för att mäta hur denna relation fungerar.

Livsmedelskontrollen har ökat NKI och mätparametrarna tillgänglighet, kompetens och rättssäkerhet, medan parametrarna information, bemötande och effektivitet ligger på oförändrad nivå. Detta resultat utgör en utmaning för ambitionen att behålla och helst höja ett redan bra resultat. Det sker också en rad åtgärder som förväntas stödja fortsätta goda resultat. Nämnas kan till exempel förvaltningens strategiska satsning på Motiverande Samtal (MI).

⁴ Beskrivning – Insikt

Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. I första hand mäts servicen för gruppen företagare, men kommunerna har även möjlighet att mäta nöjdheten hos privatpersoner, ideella föreningar och offentliga organisationer.

En enkät skickas till kunder (företagare, privatpersoner med flera) som haft ett avslutat myndighetsärende med kommunen under året. Sex myndighetsområden mäts: brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd.

Undersökningen sker i samarbete med Stockholm Business Alliance (SBA).

NKI-gradering: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt

Källa: SKR

Miljötillsyn

Sammanfattande analys

Av de tillsynsobjekt (huvudsakligen A- och B-verksamheter) som överlåtits till miljö- och klimatnämnden från länsstyrelsen har 97 procent fått ett tillsynsbesök under 2019. De som inte har fått sin tillsyn under 2019 har inplanerade tillsynsbesök i januari 2020. Förvaltningen gjorde dessutom i januari och februari 2019 tillsyn på ett antal från länsstyrelsen övertagna tillsynsobjekt, som skulle ha fått tillsyn 2018.

All planerad behovsstyrd tillsyn har dock inte genomförts enligt plan. Detta beror dels på för få medarbetare på plats, dels på, som nämnts ovan, att planerad verksamhet som inte blev gjord under 2018 har prioriterats under första kvartalet 2019. Slutligen har de senaste årens förhållandevis höga personalomsättning på avdelningen, med många rekryteringar av nya medarbetare medfört att introduktion av ny personal har prioriterats framför att bedriva behovsstyrd tillsyn.

Rekryteringen som genomfördes tidig höst 2019 visade att vi är en attraktiv arbetsgivare som kan attrahera kompetenta medarbetare. Samtliga tjänster var tillsatta i januari 2020. Samtidigt sjönk personalomsättningen på avdelningen under 2019, jämfört med åren 2018 och 2017.

En konsekvens av att planerad tillsyn inte har genomförts enligt plan är att nettokostnaderna blev fyra miljoner kronor högre jämfört med budget. Miljötillsynen får goda omdömen i kundundersökningen Insikt. Värdena för NKI och de olika så kallade serviceområdena ligger med ett undantag (Information) över 70, vilket är högt.

Perspektiv	Resultat
Verksamhet	Yellow
Kund	Green
Ekonomi	Red

	Utfall 2019	Målvärde 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Årsarbetare (inspektörer), antal	47,7	48,9	45,5	43,5
Tillsynsrapporter, antal	1 250		1 094	1 179
Tillsynsrapporter per årsarbetare, antal	26		24	27
Beslut om miljöstraffavgifter, antal	60		117	154
Åtalsanmälningar, antal	20		14	9
Beslut förenade med vite, antal	17		25	31
Ansökningar om utdömande av vite, antal	2		7	4
Överklagade beslut, antal	95		95	104
varav avgiftsbeslut (fakturor), antal	46		Uppgift saknas	Uppgift saknas
Avgöranden i överinstans avseende överklagade beslut, antal	Uppgift saknas		Uppgift saknas	85
Andel avgöranden där nämnden fått rätt (ej ändring av beslutet), procent	Uppgift saknas		Uppgift saknas	86
Ekonomi				
Timavgift, kronor	1 166	1 166	1 036	1 006
Intäkter totalt, tkr	28 229	34 000	25 627	25 245
Kostnader totalt, tkr	51 902	53 655	41 306	44 480
Intäkt per årsarbetare, tkr	592	695	563	580
Debiterade timmar per årsarbetare, antal	508	596	544	577
Kostnadstäckning, procent	54	63	62	57
Insikt – en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning				
NKI (nöjdhetsindex)	71	70	66	67
Serviceområden				
Information	69	70	66	69
Tillgänglighet	73	70	70	73
Bemötande	77	70	73	75
Kompetens	72	70	67	68
Rättssäkerhet	71	70	68	69
Effektivitet	72	70	67	70

Årsarbetare

Antalet årsarbetare har ökat med tio procent under åren 2017–2019 i takt med att behovet av tillsyn har ökat. Under 2019 var det färre inspektörer i tjänst än det beskrivna behovet, men framförallt var det förhållandevis många nya medarbetare, varför introduktion av dessa har prioriterats framför att bedriva tillsyn. Detta i sin tur berodde bland annat på den relativt stora personalomsättningen under 2017 och 2018, och en eftersläpning i rekryteringen av nya medarbetare. Samtliga tjänster var tillsatta i januari 2020.

Tillsynsrapporter

Det totala antalet tillsynsrapporter ökar 2019 i jämförelse med 2018. Nivån är dock relativt låg och det finns skäl att tro att antalet rapporter framåt kommer att fortsätta öka i takt med att antalet tillsynsbesök ökar. Samtidigt som antalet tillsynsrapporter per årsarbetare har legat förhållandevis konstant.

Miljösanktionsavgifter⁵

Det stora flertalet beslut om miljösanktionsavgifter beror på att anmälningsskyldiga verksamheter inte anmält sin verksamhet, samt på att verksamhetsutövarna inte har skickat in sina årliga rapporter eller att dessa har inkommit för sent till förvaltningen. Minskning mellan åren 2019 och 2018 beror på en eftersläpning av hanteringen av CFC-rapporter. Dessa kommer således att hanteras i början av 2020.

Åtalsanmälningar⁶

Antalet åtalsanmälningar har ökat från nio under 2017 till 20 under 2019. Merparten av dessa ligger inom enheten för mark- och vattenskydd. Det går dock inte att säga att det

⁵ Förklaring – Miljösanktionsavgift

Som ett led i tillsynen ska tillsynsmyndigheten pröva och besluta om miljösanktionsavgifter.

I förordningen om miljösanktionsavgifter regleras närmare för vilka överträdelser som miljösanktionsavgift ska tas ut och med vilka belopp.

Den som överträtt reglerna behöver inte ha gjort det uppsåtligt eller av oaktsamhet för att tillsynsmyndigheten ska besluta om avgiften. Tillsynsmyndigheten kan låta bli att ta ut avgiften om det vore oskäligt med hänsyn till bland annat sjukdom eller att överträdelsen redan lett till straff enligt miljöbalken.

Tillsynsmyndighetens beslut kan överklagas till miljödomstolen. Miljödomstolens dom kan i sin tur överklagas till miljööverdomstolen, men det krävs prövningstillstånd för att miljööverdomstolen ska ta upp ärendet.

Källa: Naturvårdsverket

⁶ Förklaring – Åtalsanmälan

Tillsynsmyndigheten är skyldig att åtalsanmäla varje misstanke om brott mot miljöbalkens bestämmelser. Myndigheten anmäler de faktiska förhållandena till polis eller åklagare och gör inte en bedömning av exempelvis om överträdelsen har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. I miljöbalken finns bland annat följande straffbestämmelser:

- miljöbrott
- brott mot områdesskydd
- artskyddsbrott
- miljöfarlig kemikaliehantering
- vållande till miljöstörning
- otillåten miljöverksamhet

finns någon speciell trend, eller speciell typ av brott mot miljöbalken som blivit vanligare.

Viten⁷

Antalet beslut som förenas med vite ligger fortsatt på en förhållandevis låg nivå, jämfört med det totala antalet tillsynsrapporter. Antalet ansökningar om utdömanden av vite ligger också på en låg nivå. Här förväntar vi dock en ökning under de kommande åren, när vi intensifierar tillsynen inom vissa områden där vi av erfarenhet vet att föreläggande med vite kan komma att krävas för att brister ska åtgärdas. Exempel på sådana områden är tillämpning av den nya tobakslagen samt tillsyn av enskilda avlopp.

Ekonomi

Kostnaderna ökade med 10,4 procent. Intäkterna ökade med 10,2 procent, vilket till största del förklaras med att timavgiften höjdes med 12,5 procent.

De totala intäkterna uppgick till 25 935 tkr. De totala kostnaderna, inklusive overheadkostnad, uppgick till 51 902 tkr. Kostnaderna finansierades således till 54 procent med intäkter. Detta är högre än många av de cirka 25 andra svenska kommuner som vi har statistik för, men lägre än till exempel Stockholm (71 – 2018) och Norrtälje (78 – 2018). Resterande del av kostnaderna finansierades med skattemedel.

Nyckeltalet ”Debiterade timmar per årsarbetare” (508) ligger relativt högt i en jämförelse med cirka 25 andra svenska kommuner (medel 398 och median 392). Om man däremot jämför med Stockholm och Norrtälje så debiterade vi betydligt färre timmar per årsmedarbetare under 2019 (666 respektive 655 – 2018).

Insikt⁸

Samtliga serviceområden i Insiktsmätningen har ökat från 2018 till 2019. Det sammantagna nöjdhetsindexet NKI har ökat från 66 till 71. Inom samtliga områden förutom Information är resultatet för 2019 högre än målvärdet 70. Också för miljötillsynen betyder detta resultat en utmaning för ambitionen att behålla och helst höja

-
- *försvårande av miljökontroll*
 - *bristfällig miljöinformation*
 - *nedskräpning.*

Den 1 januari 2007 trädde nya straffbestämmelser i miljöbalken i kraft. En utgångspunkt var att straffbestämmelserna i miljöbalken skulle bli mer effektiva och att endast de allvarligaste överträdelseerna ska omfattas av straffansvar. De mindre allvarliga överträdelseerna omfattas istället av till exempel miljöstraffavgifter. Dubbla sanktioner i form av både straff och miljöstraffavgift har försvunnit.

Källa: Naturvårdsverket

⁷ Förklaring – Vite

Se fotnot nummer 3

⁸ Förklaring – Insikt

Se fotnot nummer 4

ett redan bra resultat. Också här pågår en rad åtgärder som förväntas stödja fortsätta goda resultat, inklusive förvaltningens strategiska satsning på Motiverande Samtal (MI).

Miljöförvaltningen

Box 7012, 402 31 Göteborg

Telefon, växel: 031-365 00 00

E-post: miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se